

RAPORT O STANIE MIASTA MAKÓW MAZOWIECKI 2023

Spis treści

1. STRUKTURA SAMORZĄDU	5
1.1 Organ wykonawczy Miasta.....	5
1.2 Współpraca burmistrza z innymi samorządami	5
1.3 Organ stanowiący i kontrolny Miasta.....	7
6.1. Najważniejsze uchwały podjęte w 2023 roku	9
6.2. Organizacja pracy Urzędu Miejskiego	10
2. INFORMACJE OGÓLNE	11
2.1 Charakterystyka Miasta.....	11
2.2 Demografia	12
2.3 Stan ludności w Makowie Mazowieckim.....	13
3. STREFA GOSPODARCZA	13
3.1 Działalność gospodarcza.....	13
4. FINANSE MIASTA	15
4.1 Dochody i wydatki Miasta	15
4.2 Zadłużenie miasta.....	16
4.3 Przychody i rozchody.....	17
4.4 Zaległości podatkowe	18
5. POZYSKANIE ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH	18
6. OŚWIATA I EDUKACJA	24
6.3. Liczba pracowników w placówkach oświatowych.....	24
6.4. Liczba oddziałów przedszkolnych i szkolnych	25
6.5. Finansowanie oświaty w 2023.....	26
6.6. Projekty oświatowo – społeczne realizowane przez Miasto.....	26
7. POMOC SPOŁECZNA	28
7.1. Liczba przekazanych dodatków mieszkaniowych i stypendiów	28
7.2. Rodzaje przekazywanych świadczeń:	29
7.3. Przeciwdziałanie patologiom społecznym.....	29
8. GOSPODARKA MIESZKANIOWA	31
8.1. Liczba lokali mieszkalnych i socjalnych w zasobie Miasta w 2023 r.	31
9. INWESTYCJE	32
10. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	33
10.1. Drogi	33
10.2. Oświetlenie ulic, placów i dróg.....	35
11. OCHRONA ŚRODOWISKA	35
11.1. Oczyszczanie Miasta	35

11.2.	Realizacja zadań z zakresu gospodarki odpadami i ochrony środowiska.....	36
11.3.	Kampania informacyjno – promocyjna „Mniej śmieci - Segregujmy odpady - przyłącz się” 38	
11.4.	Realizacja programu związanego z usuwaniem azbestu z dachów budynków mieszkalnych i gospodarczych w Makowie Mazowieckim.....	38
11.5.	Realizacja programu Czyste Powietrze.....	39
11.6.	Realizacja programu ochrony zwierząt	39
12.	GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI.....	40
12.1.	Sprzedaż, oddanie w użytkowanie wieczyste.....	40
12.2.	Przekształcenie użytkowania wieczystego w prawo własności.....	40
12.3.	Dzierżawa gruntów.....	41
12.4.	Trwały zarząd.....	41
12.5.	Zakup nieruchomości do zasobu miejskiego	41
13.	KULTURA I WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI.....	41
13.1.	Miejski Dom Kultury	41
13.2.	Biblioteka Miejska	45
13.3.	Centrum Dialogu Kulturowego „Dom Wesołka”	47
13.4.	Współpraca Miasta z organizacjami pozarządowymi.....	49

WPROWADZENIE

Zgodnie z art. 28aa ust. 1 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, z przyjemnością przekazujemy Państwu „Raport o stanie miasta Maków Mazowiecki za rok 2023”. Niniejszy dokument stanowi kompleksowe podsumowanie działań podjętych przez samorząd w minionym roku, obejmując kluczowe sfery życia miasta.

Raport kompleksowo przedstawia:

1. Działania samorządu: Prezentujemy najważniejsze aspekty funkcjonowania i rozwoju Miasta, rozpoczynając od jego ogólnej charakterystyki i samorządu.
2. Sytuację finansową: Dokładnie analizujemy poziom realizacji budżetu, przedstawiając szczegółowe dane.
3. Osiągnięcia w kluczowych dziedzinach: Omawiamy m.in. edukację, pomoc społeczną, zrealizowane inwestycje, kulturę i ochronę środowiska.
4. Pozyskane fundusze zewnętrzne: Podsumowujemy starania o pozyskanie środków na rozwój miasta.
5. Zrealizowane inwestycje: Prezentujemy przegląd projektów infrastrukturalnych i modernizacyjnych.

Cel raportu: Opracowanie Raportu było wynikiem współpracy wszystkich wydziałów Urzędu Miejskiego i jednostek organizacyjnych. Naszym celem jest przybliżenie mieszkańcom funkcjonowania lokalnego samorządu oraz zaprezentowanie efektów jego działalności

w zaspokajaniu ich potrzeb. Wierzimy, że rzetelna informacja i transparentność są kluczowe dla budowania silnej i zaangażowanej społeczności lokalnej.

Zapraszamy do lektury!

Tadeusz Ciak

Burmistrz Miasta Maków Mazowiecki

1. STRUKTURA SAMORZĄDU

1.1 Organ wykonawczy Miasta

Burmistrz Miasta jest organem wykonawczym, który wykonuje uchwały Rady Miejskiej i zadania określone przepisami prawa. Do zadań Burmistrza należy w szczególności opracowanie strategii, programów rozwoju, gospodarowanie mieniem komunalnym i wykonywanie budżetu. Swoje zadania wykonuje za pośrednictwem Urzędu Miejskiego, będąc zwierzchnikiem służbowym wobec zastępcy burmistrza, skarbnika miasta oraz pozostałych pracowników urzędu.

Tabela nr 1. System kierowania Urzędem Miejskim w Makowie Mazowieckim na dzień 31 grudnia 2023 r.

Burmistrz Miasta Tadeusz Ciak	Wydział Spraw Obywatelskich Wydział Rozwoju Gospodarczego, Pozyskiwania Funduszy Zewnętrznych, Promocji i Sportu Wydział Organizacyjno – Administracyjny Samodzielne stanowisko ds. Kadrowych i Wynagrodzeń
Zastępca Burmistrza Aneta Dąbrowska	Wydział Inwestycji, Spraw Komunalnych, Ochrony Środowiska, Gospodarki Nieruchomościami i Planowania Przestrzennego Wieloosobowe stanowisko ds. Oświaty i Zdrowia
Skarbnik Miasta Monika Wołosz	Wydział Budżetu i Finansów

Źródło: Struktura Organizacyjna, Zarządzenie nr 401/2021 Burmistrza Miasta Maków Mazowiecki z dnia 17 grudnia 2021 roku w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Makowie Mazowieckim z późn. zm.

1.2 Współpraca burmistrza z innymi samorządami

Miniony rok obfitował w owocną współpracę burmistrza z innymi samorządami, przynosząc wymierne korzyści dla mieszkańców.

1. Stowarzyszenie Kolej Północnego Mazowsza

Szczególnie istotnym elementem tej współpracy było zaangażowanie w projekt budowy linii kolejowej Zegrze – Przasnysz. Krokiem milowym w realizacji strategicznego projektu było

otwarcie ofert w przetargu na opracowanie dokumentacji projektowej dla tej strategicznej inwestycji. Zamawiającym przetarg jest spółka PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. otwarcie odbyło się 24 października 2023 roku. Planowana linia kolejowa o długości około 70 km zapewni mieszkańcom regionu wysoką dostępność do transportu szynowego. Na trasie powstanie 11 nowych stacji i przystanków. Nowa linia umożliwi bezpośrednie połączenie kolejowe z Warszawą, co z pewnością ułatwi codzienne dojazdy do stolicy mieszkańcom Makowa Mazowieckiego i okolicznych miejscowości. Realizacja tego strategicznego projektu jest możliwa dzięki ścisłej współpracy Burmistrza Makowa Mazowieckiego z 18 samorządami gmin i powiatów północnego Mazowsza oraz Samorządem Województwa Mazowieckiego. Wspólnie strony dążą do urzeczywistnienia wizji zapewnienia regionowi sprawnej i komfortowej komunikacji kolejowej z aglomeracją warszawską. Wstępne Studium Planistyczno-Prognostyczne zostało już zrealizowane, a obecnie trwają prace nad rozpoczęciem docelowego procesu projektowania linii. Należy się spodziewać, że w najbliższych latach projekt nabierze realnych kształtów, stając się nowym impulsem rozwojowym dla Serocka i całego regionu.

2. Społeczna Inicjatywa Mieszkaniowa - Krajowy Zasób Nieruchomości - Mazowsze Centrum

31 stycznia 2023 r. Miasto Maków Mazowiecki, podpisało przedwstępną umowę sprzedaży nieruchomości niezabudowanej stanowiącej działkę ewidencyjną oznaczoną w ewidencji gruntów pod numerem 165/40 o powierzchni 0,9134 położonej w obrębie 0001 Maków Mazowiecki. Na działce zostaną wybudowane budynki mieszkalne wielorodzinne w których, co najmniej 80% powierzchni użytkowej mieszkań będą stanowiły mieszkania na wynajem. Jest to efekt przystąpienia naszego Miasta wspólnie z dziewięcioma innymi gminami z Mazowsza do Społecznej Inicjatywy Mieszkaniowej „KZN Mazowsze Centrum”. SIM to spółka, której celem jest realizacja budownictwa społecznego. Jej zadaniem jest budowanie mieszkań na wynajem o przystępnych cenach dla osób i rodzin, które nie posiadają własnego lokum, dysponują środkami na regularne opłacanie czynszu, ale ich dochody są zbyt niskie, aby móc zaciągnąć kredyt hipoteczny. Zgodnie z założeniami inicjatywy, w najbliższym czasie powstanie około 80 lokali mieszkalnych.

3. Partnerstwo jednostek samorządu terytorialnego z terenu powiatów makowskiego, przasnyskiego i pułtuskiego.

W 2023 roku Miasto Maków Mazowiecki sfinalizowało współpracę z 15 samorządami z okolicznych powiatów: makowskiego, pułtuskiego i przasnyskiego. Formalizacja partnerstwa, zapoczątkowanego w 2020 roku, miała na celu wypracowanie wspólnej strategii rozwoju jednostek samorządowych Północnego Mazowsza. Pełniąc rolę lidera Partnerstwa, Miasto Maków Mazowiecki, we współpracy z doradcami ze Związku Miast Polskich i Fundacji Fundusz Wsparcia, opracowało w ciągu dwóch lat Raport Diagnostyczny. Stał się on fundamentem do stworzenia Strategii Terytorialnej dla obszaru Partnerstwa, która pozwala ubiegać się o środki unijne w ramach nowej perspektywy 2021-2027.

4. Związek Gmin Ziemi Makowskiej

Wspólnie ze Związkiem Gmin Ziemi Makowskiej w 2023 przystąpiliśmy do realizacji projektu pn. „Modernizacja i poprawa bezpieczeństwa infrastruktury drogowej poprzez budowę ścieżek rowerowych na terenie powiatu makowskiego”. Została wykonana dokumentacja projektowa, która zakłada budowę pętli rowerowej głównie na terenach stanowiących drogi gminne, przy

jednoczesnym uwzględnieniu krótkich odcinków wzdłuż dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych. Długość trasy rowerowej wyniosła około 100 kilometrów. W tym momencie czekamy na uruchomienie naborów, które pozwolą na pozyskanie dofinansowania na realizację tego projektu.

Ponadto w ramach porozumień z Mazowieckim Zarządem Dróg Wojewódzkich i Generalną Dyрекcją Dróg krajowych i Autostrad opracowujemy projekty drogowe, które w przyszłości przyczynią się do realizacji inwestycji potrzebnych dla mieszkańców:

- Miasto Maków Mazowiecki w 2023 roku zleciło opracowywanie dokumentacji projektowej dla budowy nowego przebiegu drogi wojewódzkiej nr 626 na terenie miasta Maków Mazowiecki i gminy Czerwonka tzw. małej obwodnicy Makowa Mazowieckiego.
- W ramach porozumienia z Generalną Dyрекcją Dróg i Autostrad została opracowana dokumentacja projektową na budowę ronda na skrzyżowaniu ulic Słoniawskiej, Kolejowej i Polnej. W tej chwili jesteśmy na etapie uzyskiwania pozwolenia na budowę, mamy nadzieję, że w niedługim czasie rozpoczną się już prace, związane z budową nowego rozwiązania komunikacyjnego.
- Również w ramach porozumienia z Generalną Dyрекcją w 2023 roku rozpoczęła się inwestycja związana z budową chodnika wzdłuż ulicy Przasnyskiej aż do granic administracyjnych miasta w kierunku Przasnysza.

Nagrody i wyróżnienia

W rankingu „Lider inwestycji” opublikowanym przez czasopismo „Wspólnota” z miejsca 107 awansowaliśmy na miejsce 57 wśród 267 miast powiatowych. To dla nas wszystkich powód do dumy i motywacji do dalszych działań. Ranking pokazuje również, jak Maków Mazowiecki zmienił się na przestrzeni ostatnich lat, a jednocześnie daje potwierdzenie, że nasze działania skupione na poprawie jakości życia, przynoszą realne korzyści.

1.3 Organ stanowiący i kontrolny Miasta

Rada Miejska jest organem stanowiącym i kontrolnym. Do właściwości Rady Miejskiej należą: uchwalanie statutu miasta, ustalanie wynagrodzenia burmistrza, stanowienie o kierunkach jego działania oraz przyjmowanie sprawozdań z jego działalności; powoływanie i odwoływanie skarbnika miasta, uchwalanie budżetu miasta, rozpatrywanie sprawozdania z wykonania budżetu oraz podejmowanie uchwały w sprawie udzielenia lub nieudzielenia absolutorium z tego tytułu, uchwalanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego; uchwalanie programów gospodarczych; podejmowanie uchwał w sprawach podatków i opłat w granicach określonych w odrębnych ustawach; podejmowanie uchwał w sprawach majątkowych miasta, ustalania maksymalnej wysokości pożyczek i kredytów krótkoterminowych oraz zobowiązań w zakresie podejmowania inwestycji i remontów o wartości przekraczającej granicę ustaloną corocznie przez Radę Miejską, tworzenie i przystępowanie do spółek i spółdzielni oraz rozwiązywania i występowania z nich, tworzenia, likwidacji i reorganizacji przedsiębiorstw, zakładów i innych gminnych jednostek organizacyjnych oraz wyposażania ich w majątek, określanie wysokości

sumy, do której burmistrz może samodzielnie zaciągać zobowiązania, podejmowanie uchwał w sprawach herbu gminy, nazw ulic i placów będących drogami publicznymi lub nazw dróg wewnętrznych a także wznoszenia pomników.

SKŁAD RADY MIEJSKIEJ VIII KADENCJI

1. Miecznikowski Dariusz Artur – Przewodniczący Rady
2. Długołęcka Małgorzata Jolanta – Wiceprzewodniczący Rady
3. Dobrzyński Arkadiusz - Wiceprzewodniczący Rady
4. Bielacki Grzegorz
5. Boguszewski Grzegorz
6. Falba Paweł
7. Leśniak Sławomir Maciej
8. Mróz Jan
9. Ogar Krzysztof Adam
10. Paczkowski Marian
11. Piątek Mirosław
12. Sawicki Zdzisław
13. Szczuciński Tadeusz
14. Śmiałkowski Michał Arkadiusz
15. Zmorzyński Paweł

Przy Radzie Miejskiej działają następujące stałe komisje:

- Komisja Konsultacyjno – Organizacyjna,
- Komisja Budżetu, Finansów i Rozwoju Społeczno – Gospodarczego,
- Komisja Oświaty, Zdrowia, Pomocy Społecznej, Kultury i Kultury Fizycznej,
- Komisja Polityki Regionalnej,
- Komisja Rewizyjna,
- Komisja Skarg, Wniosków i Petycji.

6.1. Najważniejsze uchwały podjęte w 2023 roku

Rada Miejska w Makowie Mazowieckim w 2023 roku obradowała na jedenastu posiedzeniach, w tym siedmiu zwołanych w trybie zwykłym i czterech zwołanych na wniosek Burmistrza Miasta. Na sesjach przyjęto 90 uchwał Rady Miejskiej.

Do najważniejszych możemy zaliczyć:

- uchwalenie budżetu miasta na 2024 rok,
- uchwalenie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta na lata 2024 – 2032,
- przyjęcie Planu Pracy Rady na 2024 rok,
- przyjęcie Programu współpracy Miasta Maków Mazowiecki z organizacjami pozarządowymi,
- przyjęcie Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Miasta Maków Mazowiecki w 2023 roku,
- podjęcie uchwał z zakresu gospodarki nieruchomościami, geodezji i planowania przestrzennego,
- raport o stanie Miasta Maków Mazowiecki za rok 2022,
- w sprawie wyboru ławników do Sądu Okręgowego w Ostrołęce na kadencję 2024 – 2027,
- w sprawie zatwierdzenia projektu pn. „Unikatowa szkoła kompetencji” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego dla Osi priorytetowej X Edukacja dla rozwoju regionu, Działania 10.01 Kształcenie i rozwój dzieci i młodzieży Poddziałanie 10.01.01 Edukacja ogólna RPO WM oraz określenia wysokości wkładu niepieniężnego przeznaczanego przez Miasto Maków Mazowiecki na realizację projektu,
- w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Posiłki w szkole i w domu” na lata 2024-2028,
- w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie przez Miasto Maków Mazowiecki porozumienia w sprawie partnerstwa dotyczącego złożenia wniosku aplikacyjnego i realizacji projektu pn. „Rozwój nowej społeczności energetycznej w Powiecie Makowskim” w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększenia Odporności Inwestycja B2.2.2 Instalacje OZE realizowane przez społeczności energetyczne Działanie A.3: Rozwój nowych społeczności energetycznych działających w zakresie OZE organizowanym przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększenia Odporności, zwanego dalej „MRiT”.

Kilkakrotnie dokonywano zmian w budżecie miasta i zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta celem realizacji zadań ustawowych miasta.

Radni pełnili dyżury w Biurze Rady Miejskiej przyjmując mieszkańców Miasta Maków Mazowiecki. Odbywały się również cotygodniowe dyżury Przewodniczącego Rady Miejskiej. Podejmowane uchwały, programy realizowane przez miejskie jednostki organizacyjne, sprawozdania i informacje oraz protokoły z odbytych sesji Rady Miejskiej i informacja o dyżurach Radnych zamieszczone są w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Makowie Mazowieckim. Uchwały stanowiące akty prawa miejscowego przekazywane są do Dziennika Urzędowego Województwa Mazowieckiego, a te o charakterze finansowym również do Regionalnej Izby Obrachunkowej.

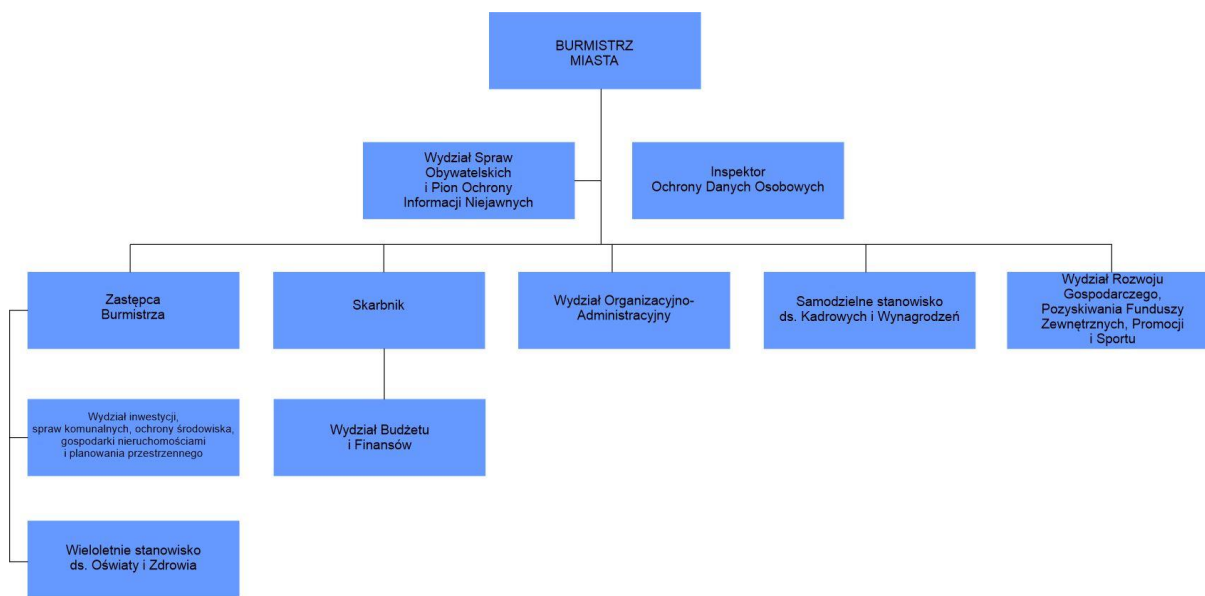
6.2. Organizacja pracy Urzędu Miejskiego

Podstawowym celem działalności urzędu jest zapewnienie mieszkańcom profesjonalnej i przyjaznej obsługi. Urząd Miejski w Makowie Mazowieckim realizuje zadania własne oraz zadania zlecone przez administrację rządową.

Do zadań własnych miasta należy dbałość o: ochronę zdrowia, pomoc społeczną, edukację publiczną, wsparcie rodzin, ład przestrzenny, gospodarkę nieruchomościami, ochronę środowiska i przyrodę, gospodarkę wodną, gminne drogi, ulice i place oraz organizację ruchu drogowego, wodociągi i zaopatrzenie w wodę, utrzymanie czystości i porządku, zaopatrzenie w energię elektryczną i ciepłą, gminne budownictwo mieszkaniowe, kulturę (domy kultury, biblioteki), kulturę fizyczną i turystykę, ochronę zabytków, zieleń miejską i zadrzewienia, cmentarz, promocję miasta, współpracę na rzecz organizacji pozarządowych, utrzymanie gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych.

Miasto realizuje również zadania zlecone przez administrację rządową dotyczące spraw: obywatelskich, stanu cywilnego, wyborów, obronności oraz utrzymanie cmentarzy.

W 2023 r. realizowano wszystkie zadania nałożone na samorząd, a w prowadzonym rejestrze pism przychodzących odnotowano 13 650 pism.

Fot. Struktura organizacji pracy w Urzędzie Miejskim w Makowie Mazowieckim

2. INFORMACJE OGÓLNE

2.1 Charakterystyka Miasta

Województwo:	mazowieckie
Powiat:	makowski
Typ gminy:	miejska
Kod TERYT:	141101_1
Ludność:	9027 (stan na 31.12.2023 r.)
Powierzchnia:	10,3 km ²

Miasto Maków Mazowiecki, o powierzchni 10,3 km², jest miastem powiatowym w województwie mazowieckim położonym nad rzeką Orzyc. Graniczy z czterema gminami: od zachodu z Karniewem, od południa z Szelkowem, od wschodu z Czerwonką, od północy z Płoniawami –Bramurą. Miasto usytuowane jest blisko głównych szlaków komunikacyjnych, znajduje się na skrzyżowaniu drogi krajowej nr 60 z drogą krajową nr 57 - trasą turystyczną z Warszawy na Pojezierze Mazurskie. To usytuowanie zapewnia nie tylko szybkie połączenie z największym rynkiem stołecznym (80 km do centrum Warszawy), ale daje możliwość łatwego dojazdu na Mazury.

Maków Mazowiecki położony jest na terenie obszaru funkcjonalnego „Zielone Płuca Polski”. Obszar ten obejmuje tereny bardzo wartościowe pod względem przyrodniczym i niewiele zmienione działalnością człowieka. Na obrzeżach miasta znajduje się wiele kompleksów leśnych, natomiast zapleczem rekreacyjnym samego miasta jest 70 hektarowy las „Grzanka” znajdujący się przy południowo-wschodniej granicy Makowa Mazowieckiego z licznymi pomnikami przyrody. Wysoka skarpa i malowniczy brzeg rzeki wijącej się w dolinie licznymi meandrami, ogromne połacie łąk w okolicy stwarzające naturalne warunki do wypoczynku. W centrum miasta znajduje się Park Sopera, który oprócz funkcji parku miejskiego jest także miejscem pamięci. W starorzeczu Orzyca wybudowano w latach siedemdziesiątych sztuczny zbiornik wodny o powierzchni 17 ha. W 2022 roku zrewitalizowano terenu wokół zbiornika wodnego, w ramach którego wykonano ciąg pieszy wraz z oświetleniem i monitoringiem, nowe pomosty oraz molo, cały teren zagospodarowano elementami małej architektury. Maków Mazowiecki charakteryzuje wysokotowarowa produkcja rolnicza, jednak spore obszary leśne w dolinach Narwi i płynącego przez Miasto Orzyca, stanowią coraz bardziej doceniane zaplecze rekreacyjne dla mieszkańców aglomeracji warszawskiej. Dolina Orzyca i odcinki dolin bocznych jego dopływów łącznie z otoczeniem Zalewu Makowskiego, wraz z lasem „Grzanka”, tworzą podstawową strukturę ekologiczną miasta.

Lasy zajmują w mieście powierzchnię 93 ha, z czego 19 ha to lasy prywatne. Oznacza to, że lesistość miasta wynosi 9,02 %. Są to kompleksy leśne o zróżnicowanym drzewostanie. Lasy

należące do Skarbu Państwa posiadają 50 letni drzewostan z przewagą dębu szypułkowego, sosny i świerku.

Maków Mazowiecki to miasto posiadające niezwykle duży potencjał turystyczny, dlatego wciąż trwają prace by był on w pełni wykorzystany. Walory krajobrazowo przyrodnicze miasta, bogate dziedzictwo kulturowe i historyczne jak również atrakcyjne w tym samym kontekście najbliższe okolice gminy to zdecydowanie mocny i silny atut tego obszaru. Bogatą listę zabytków miasta o niewątpliwiej wartości historycznej w znacznej większości stanowią obiekty budowlane podlegające ochronie konserwatorskiej. Jednakże zasoby dziedzictwa kulturowego jak również dóbr kulturalnych miasta stanowią także obszary oraz obiekty wpisane do rejestru zabytków Województwa Mazowieckiego:

- **układ urbanistyczny Starego Miasta –strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej,**
- **nawarstwienie kulturowe Starego Miasta,**
- **kościół p.w. Bożego Ciała,**
- **budynek dawnej łaźni miejskiej,**
- **bożnica żydowska bractwa „Bet Hamidrasz”,**
- **dawny dom kahalny,**
- **cmentarz przykościelny -ul. Kościelna,**
- **przestrzenny układ komunikacyjny Mławskiej Kolei Dojazdowej (układ torowiska w granicach działki 169),**
- **stanowiska archeologiczne.**

2.2 Demografia

Tabela nr 2. Sporządzone akty w Urzędzie Stanu Cywilnego, stan na koniec 2023 roku

Wyszczególnienie	2023
Sporządzone akty urodzenia w tym:	136
- zagraniczne	14
- dzieci, które urodziły się w Makowie Mazowieckim	122
Sporządzone akty małżeństwa w tym:	65
- konkordatowe	41
- cywilne	19
- zagraniczne	5
Sporządzone akty zgonu	298
Liczba par małżeńskich odznaczonych medalami za długoletnie pożycie małżeńskie	20

Tabela powyżej dotyczy wszystkich aktów sporządzonych przez USC dla osób zameldowanych i niezameldowanych w Makowie Mazowieckim.

Dane dotyczące liczby sporządzonych aktów Urzędu Stanu Cywilnego w Makowie Mazowieckim w 2023 r.:

- liczba sporządzonych aktów małżeństw – 65,
- liczba sporządzonych aktów zgonów – 298,
- liczba sporządzonych aktów urodzeń - 136.

Najpopularniejsze imiona nadawane dzieciom w Makowie Mazowieckim to Amelia i Aleksander.

Praktyką Urzędu Miejskiego w Makowie Mazowieckim jest organizowanie uroczystości dla par małżeńskich obchodzących jubileusz złotych i diamentowych godów.

2.3 Stan ludności w Makowie Mazowieckim

Ewidencja ludności polega na rejestracji określonych w Ustawie z 24 września 2010 roku o ewidencji ludności podstawowych danych identyfikujących tożsamość oraz status administracyjnoprawny osób fizycznych. Ewidencja ludności prowadzona jest w Powszechnym Elektronicznym systemie Ewidencji Ludności, który stanowi rejestr PESEL, w rejestrach mieszkańców oraz w rejestrach zamieszkania cudzoziemców, prowadzonych w systemie teleinformatycznym.

Tabela nr 3. Liczba osób zameldowanych w Makowie Mazowieckim, stan na koniec 2023 roku

Rok	2023
Liczba osób	
Kobiety	4792
Mężczyźni	4235
Razem	9027

Rejestr mieszkańców prowadzony jest zgodnie z właściwością miejscową przez Burmistrza Miasta. W rejestrze mieszkańców gromadzone są dane osób, które wykonały obowiązek meldunkowy na terenie danej gminy. Na koniec 2023 roku w mieście Maków Mazowiecki zameldowanych było 9027 w tym kobiet 4792, mężczyzn 4235.

3. STREFA GOSPODARCZA

3.1 Działalność gospodarcza

Ilość wniosków składanych do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej za pośrednictwem Urzędu Miejskiego w Makowie Mazowieckim w ciągu 2023 roku.

Tabela nr 4: Liczba wniosków złożonych za pośrednictwem Urzędu Miejskiego w Makowie Mazowieckim, stan na koniec 2023 roku

Lp.	Rodzaj wniosku	Liczba wniosków złożonych za pośrednictwem Urzędu Miejskiego w Makowie Mazowieckim
		Rok
		2023
1.	Założenie działalności gospodarczej	58
2.	Zmiana wpisu w CEIDG	182
3.	Zawieszenie działalności gospodarczej	70
4.	Wznowienie działalności gospodarczej	35
5.	Wykreślenie wpisu w CEIDG	61
	Razem	406

Opracowanie własne na podstawie danych zawartych we wnioskach złożonych do Urzędu Miejskiego w Makowie Mazowieckim

Według stanu na dzień 31.12.2023 r. w CEIDG było aktywnych 595 wpisów, dla których wskazano jako główne miejsce wykonywania działalności miasto Maków Mazowiecki. Rodzaje działalności gospodarczej, najczęściej podejmowanej i wykonywanej na terenie miasta zebrano w poniższej tabeli.

Tabela nr 5: Na terenie miasta najwięcej przedsiębiorstw prowadzonych przez osoby fizyczne działa w następujących branżach

Lp.	Rodzaj prowadzonej działalności	Ilość przedsiębiorstw
1.	Handel hurtowy, detaliczny, obwoźny	161
2.	Budownictwo	119
3.	Transport	47
4.	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	86
5.	Działalność profesjonalna i techniczna	65
6.	Edukacja, nauka języków, korepetycje	26
7.	Działalność finansowa i ubezpieczenia	24
8.	Gastronomia i zakwaterowanie	9
9.	Pozostała działalność usługowa	187

Opracowanie własne na podstawie danych zawartych we wnioskach złożonych do Urzędu Miejskiego w Makowie Mazowieckim

4. FINANSE MIASTA

4.1 Dochody i wydatki Miasta

Dochody Miasta zmniejszyły się do ok. 61,3 mln. zł w 2023 roku.

Dochodami Miasta są: dochody własne, subwencje ogólne, dotacje celowe. Szczegółowe określenie źródeł dochodów gmin i powiatów, zasady ich ustalania i gromadzenia oraz zasady ustalania i przekazywania subwencji oraz dotacji celowych z budżetu państwa określa ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Wydatki Miasta zmniejszyły się do ok. 69,8 mln. zł. w 2023 roku.

Wydatki są odzwierciedleniem realizacji zadań wykonywanych przez Miasto. W wielkości poszczególnych rodzajów wydatków znajdują odbicie kierunki i zakres zadań powierzonych Miastu do wykonania. W strukturze wydatków bieżących największą część stanowią wydatki na finansowanie oświaty i wychowania, pomocy społecznej i rodziny. Miasto ponosi również wydatki bieżące w zakresie gospodarki komunalnej, która obejmuje m.in. ochronę środowiska, utrzymanie zieleni, utrzymanie dróg, oświetlenie ulic, gospodarowanie odpadami, utrzymanie urządzeń komunalnych, gospodarkę mieszkaniową.

Tabela nr 6. Dochody i wydatki Miasta Maków Mazowiecki w 2023

Wykonanie dochodów i wydatków w Makowie Mazowieckim		2023
Wykonanie planu dochodów wg stanu na 31.12. (zł)	Ogółem	61 308 468,26
	Bieżące	49 014 912,60
	Majątkowe	12 293 555,66
Wykonanie planu wydatków wg stanu na 31.12. (zł)	Ogółem	69 777 795,88
	Bieżące	46 450 741,30
	Majątkowe	23 327 054,58
Nadwyżka / Deficyt		- 8 469 327,62

Informacja dotycząca finansów Miasta Maków Mazowiecki sporządzona została w oparciu o sprawozdania budżetowe. W strukturze wydatków bieżących największe wydatki z podziałem na lata 2023 – 2024 są ponoszone na oświatę i wychowanie.

Tabela nr 7. Największe wydatki Miasta w 2023 r.

Dział	Wyszczególnienie	% udział całych wydatków
Struktura za 2023 rok		
801	Oświata i wychowanie	45,50
855	Pomoc społeczna	8,48
750	Rodzina	8,10
900	Administracja publiczna	11,16
852	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	11,74

4.2 Zadłużenie miasta

Tabela nr 8. Poziom zadłużenia Miasta w 2023 r.

Poziom zadłużenia wg stanu na dzień 31.12. (zł)	2023
	15 153 250,00

W 2023 roku Miasto Maków Mazowiecki w ramach realizowanych inwestycji zaciągnęło zobowiązania w postaci kredytów i pożyczek. Na dzień 31.12.2023 r. wyniosły one 1 887 750,00 zł. Na tę kwotę składają się następujące tytuły dłużne:

- Umowa Nr 0067/18/OW/P z dnia 12.12.2018 r. zawarta z WFOŚiGW w Warszawie o udzielenie pożyczki w kwocie 505 000,00 zł na zadanie inwestycyjne: „Budowa kanalizacji deszczowej w ulicy 1-ego Maja w Makowie Mazowieckim”.
Zadłużenie na dzień 31.12.2023 r. – stanowi kwotę 50 500,00 zł.
- Umowa Nr 0068/18/OW/P z dnia 12.12.2018 r. zawarta z WFOŚiGW w Warszawie o udzielenie pożyczki w kwocie 535 000,00 zł na zadanie inwestycyjne: Rozbudowa kanalizacji deszczowej wraz z budową separatora w ulicy Zielony Rynek”.
Zadłużenie na dzień 31.12.2023 r. – stanowi kwotę 53 500,00 zł.
- Umowa Nr 3530177/142/JST/POZ/18 z dnia 16.10.2018 r. zawarta z Bankiem Polskiej Spółdzielczości S.A. z siedzibą w Warszawie o udzielenie kredytu w kwocie 9 000 000,00 zł na sfinansowanie deficytu w związku z realizacją zadań inwestycyjnych.
Zadłużenie na dzień 31.12.2023 r. – stanowi kwotę 1 218 750,00 zł.
- Umowa Nr 0020/19/OW/P z dnia 05.07.2019 r. zawarta z WFOŚiGW w Warszawie o udzielenie pożyczki w kwocie 500 000,00 zł na zadanie inwestycyjne: „Rozbudowa kanalizacji deszczowej na osiedlu Ciechanowska – ulica Kolejowa”.
Zadłużenie na dzień 31.12.2023 r. – stanowi kwotę 86 000,00 zł.
- Umowa Nr 0021/19/OW/P z dnia 05.07.2019 r. zawarta z WFOŚiGW w Warszawie o udzielenie pożyczki w kwocie 460 000,00 zł na zadanie inwestycyjne: „Rozbudowa kanalizacji deszczowej na Osiedlu Bursztynowa – ulica Zachodnia”.
Zadłużenie na dzień 31.12.2023 r. – stanowi kwotę 82 000,00 zł.

6. Umowa Nr 0031/20/OW/P z dnia 01.07.2020 r. zawarta z WFOŚiGW w Warszawie o udzielenie pożyczki w kwocie 360 000,00 zł na zadanie inwestycyjne: „Rozbudowa kanalizacji deszczowej w ulicy Kolejowej w Makowie Mazowieckim”. Zadłużenie na dzień 31.12.2023 r. – stanowi kwotę 72 000,00 zł.
7. Umowa w sprawie przygotowania i przeprowadzenia emisji obligacji zawarta w dniu 14 listopada 2019 roku z Domem Maklerskim Banku BPS Spółka Akcyjna w kwocie 1.000.000,00 zł na sfinansowanie planowanego deficytu oraz spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań.
Zadłużenie na dzień 31.12.2023 r. – stanowi kwotę 225 000,00 zł.
8. Umowa w sprawie przygotowania i przeprowadzenia emisji obligacji zawarta w dniu 18 grudnia 2019 roku z Domem Maklerskim Banku BPS Spółka Akcyjna w kwocie 700.000,00 zł na sfinansowanie planowanego deficytu.
Zadłużenie na dzień 31.12.2023 r. – stanowi kwotę 100 000,00 zł.

Na koniec 2023 r. zobowiązania z tytułu udzielonych poręczeń wyniosły 1 683 235,00 zł.

Poręczenia te dotyczą:

1. kredytów udzielonych Spółce z o.o. Towarzystwo Budownictwa Społecznego w Makowie Mazowieckim przez Bank Gospodarstwa Krajowego w Warszawie na budowę mieszkań na wynajem w kwocie 341 575,00 zł;
2. pożyczki udzielonej Spółce JUMA przez WFOŚiGW na modernizację systemu ciepłowniczego w Makowie Mazowieckim w kwocie 1 050 000,00 zł;
3. kredytu udzielonego Spółce JUMA przez Bank Spółdzielczy w Krasnosielcu z/s w Makowie Mazowieckim na budowę sieci ciepłowniczej wraz z przyłączami w obrębie ulic: 1 Maja, Zwrotna, Kilińskiego, Rynek, Brzozowa, Poprzeczna, Buźniczna w Makowie Mazowieckim w kwocie 291 660,00 zł.

4.3 Przychody i rozchody

Tabela nr 9. Przychody i rozchody Miasta Maków Mazowiecki w 2023 r.

	2023
Przychody:	18 835 584,52
- wolne środki	4 251 181,75
- sprzedaż innych papierów wartościowych	10 000 000,00
- spłaty pożyczek udzielonych	1 474 000,00
- niewykorzystane środki pieniężne	3 110 402,77
Rozchody:	1 887 750,00
- spłaty pożyczek i kredytów	1 887 750,00
- udzielone pożyczki	0,00
- inne cele	0,00

4.4 Zaległości podatkowe

Na dzień 31.12.2023 r. zaległości podatkowe wynosiły 1 555 493,18 zł w tym:

od osób prawnych 1 414 166,27 zł, z tego:

podatek od nieruchomości: 1 414 024,27zł,

podatek od środków transportu: 142,00 zł,

podatek leśny: 0,00 zł,

podatek rolny: 0,00 zł,

od osób fizycznych 141 326,91 zł, z tego:

podatek od nieruchomości: 109 086,71 zł,

podatek od środków transportu: 29 402,91 zł,

podatek leśny: 0,00 zł,

podatek rolny: 2 837,29 zł.

5. POZYSKANIE ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH

Projekty realizowane przez Miasto Maków Mazowiecki, na których realizację pozyskano dofinansowanie:

Nazwa projektu: Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej Miasta Maków Mazowiecki

Koszty realizacji projektu:

Całkowita wartość projektu: 3 709 589,28 zł

Dofinansowanie:

Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego: 1 400 000,00 zł

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego: 1 192 329,39 zł (dofinansowanie pozyskano w 2021 r.)

Wkład własny: 1 117 259,89 zł.

Efekt realizacji projektu: Celem głównym projektu było zwiększenie efektywności energetycznej oraz ograniczenie strat ciepła w budynkach użyteczności publicznej Miasta Maków Mazowiecki. Projektem zostały objęte budynki Urzędu Miejskiego (zakres prac: wymiana instalacji centralnego ogrzewania, wymiana okien na parterze budynku, docieplenie ścian piwnic, wymiana oświetlenia na energooszczędne, naprawa elewacji zewnętrznej, docieplenie stropodachu), Pawilonu Sportowego (zmiana źródła ciepła z pieca węglowego na gazowy, docieplenie dachu, wymiana oświetlenia na energooszczędne) i Szkoły Podstawowej nr 1 (wymiana źródła ciepła z węglowego na gazowe, wymiana oświetlenia na energooszczędne). Zgodnie z założeniami wsparcie przełożyło się na wzrost efektywności energetycznej budynków, z równoczesnym ograniczeniem zapotrzebowania na energię i racjonalizacji kosztów bieżącej eksploatacji oraz konserwacji.

Nazwa projektu: Poprawa efektywności energetycznej i ograniczenie niskiej emisji na terenie miasta Maków Mazowiecki

Koszty realizacji projektu:

Całkowita wartość projektu: 5 349 749,70 zł

Dofinansowanie:

Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego: 2 600 000,00 zł

Wkład własny: 2 749 749,70 zł

Efekt realizacji projektu: Celem projektu była modernizacja centralnej ciepłowni miejskiej poprzez zwiększenie mocy źródła ciepła, co przełożyło się na likwidację starej kotłowni węglowej przy ul. Gen. Pułaskiego i przyłączenie jej dotychczasowych odbiorców do miejskiej sieci ciepłowniczej tj. 16 budynków wielorodzinnych oraz budynku Szkoły Podstawowej Nr 2, budynku Urzędu Miejskiego i Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej.

Nazwa projektu: Rozbudowa sieci ciepłowniczej wraz z termomodernizacją budynku użyteczności publicznej w celu poprawy efektywności energetycznej na terenie miasta.

Koszty realizacji projektu:

Całkowita wartość projektu: 3 306 755,21 zł

Dofinansowanie:

Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych: 2.790.000,00 zł

Wkład własny: 516 755,21 zł

Efekt realizacji projektu: Zadanie obejmuje inwestycję związaną z rozbudową sieci ciepłowniczej w części północnej centrum miasta. Do wybudowanych odcinków sieci ciepłowniczej zostaną podłączone budynki jednorodzinne co pozwoli na likwidację kilkudziesięciu indywidualnych węglowych źródeł ciepła. W ramach zadania przewidziana jest również termomodernizacja hali sportowej przy Szkole Podstawowej Nr 2 w zakresie ocieplenie ścian fundamentowych, ocieplenie ścian zewnętrznych budynku, wymianę okien i drzwi zewnętrznych, przebudowę pochylni dla niepełnosprawnych oraz ocieplenie dachu budynku wraz z częściową wymianą pokrycia dachowego.

Nazwa projektu: Wykorzystanie energii z odnawialnych źródeł w budynkach użyteczności publicznej wraz z możliwością jej magazynowania

Koszty realizacji projektu:

Całkowita wartość projektu: 3.200.000,00 zł

Dofinansowanie:

Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych: 3.040.000,00 zł

Wkład własny: 160.000,00 zł

Efekt realizacji projektu: W ramach zadania planowane jest utworzenie infrastruktury technicznej w budynkach użyteczności publicznej pozwalającej na wykorzystanie energii wytworzonej w ramach OZE. W ramach zadania planowany jest montaż instalacji fotowoltaicznych, z których energia przekazywana będzie do budynków w celu zasilenia w energię elektryczną. Utworzone zostaną magazyny energii elektrycznej które gromadzić będą energię w celu jej wykorzystania gdy planowane będzie większe zużycie, jednocześnie stanowiąc zasilenie awaryjne w przypadku awarii sieci.

Nazwa projektu: Poprawa dostępności komunikacyjnej i bezpieczeństwa mieszkańców poprzez przebudowę dróg na osiedlach mieszkaniowych - Etap II.

Koszty realizacji projektu:

Całkowita wartość projektu: 2.000.000,00 zł

Dofinansowanie:

Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych: 1.900.000,00 zł

Wkład własny: 100.000,00 zł

Efekt realizacji projektu: Zadanie polega na poprawie dostępności komunikacyjnej mieszkańców oraz poprawie bezpieczeństwa. Inwestycja obejmuje przebudowę i wymianę nawierzchni na drogach gminnych. W ramach zadania zostaną przebudowane ulice w zakresie wykonania nowej nawierzchni, wykonane zostaną elementy oznakowania pionowego i poziomego w ramach organizacji ruchu drogowego.

Nazwa projektu: Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez budowę elementów poprawiających dostępność do komunikacji zbiorowej

Koszty realizacji projektu:

Całkowita wartość projektu: 1 209 828,00 zł

Dofinansowanie:

Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego: 700 000,00 zł

Wkład własny: 509 828,00 zł

Efekt realizacji projektu: Zadanie polegało na wybudowaniu przystanku autobusowego przy ul. Polnej wraz z montażem nowoczesnej toalety dla podróżnych. W ramach projektu powstały trzy wiaty przystankowej o konstrukcji ze stali ocynkowanej i ścian ze szkła.

Nazwa projektu: Modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie miasta Maków Mazowiecki

Koszty realizacji projektu:

Całkowita wartość projektu: 855.000,00 zł

Dofinansowanie:

Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych: 684.000,00 zł

Wkład własny: 171.000,00 zł

Efekt realizacji projektu: Inwestycja polegać będzie na modernizacji oświetlenia ulicznego na terenie miasta, poprzez wymianę energochłonnych i nieefektywnych opraw sodowych na oprawy w technologii LED z możliwością zdalnego sterowania, zapewniające niski pobór energii elektrycznej. Modernizacja zapewni zmniejszenie kosztów eksploatacji, zwiększenie komfortu użytkowników, poprawę jakości użytkowania infrastruktury energetycznej, zmniejszenie zainstalowanej mocy opraw oświetleniowych przy zachowaniu ich właściwości, wzrost poziomu bezpieczeństwa, lepszy efekt wizualny i użytkowy, a także ujednoczenie systemu oświetlenia na terenie miasta.

Nazwa projektu: Rewitalizacja obszarów miejskich w celu zaspokojenia potrzeb społecznych, sportowych, rekreacyjnych i wypoczynkowych mieszkańców Makowa Maz.

Koszty realizacji projektu:

Całkowita wartość projektu: 6.960.435,46 zł

Dofinansowanie:

Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych: 4.500.000,00 zł

Wkład własny: 2 460 435,46 zł

Efekt realizacji projektu: Budowa ciągu pieszo-rowerowego wokół zbiornika wodnego wraz z oświetleniem, budowa parkingu w sąsiedztwie zbiornika, budowa pomostów i moło, montaż fontanny z grą świateł, montaż elementów małej architektury, a także budowę ścieżek i oświetlenia w Parku Sopera – największym na terenie miasta kompleksie zieleni miejskiej stworzonym w obrębie rzeki Orzyc, budowa ciągów pieszo – rowerowych (tzw. promenad) wraz z oświetleniem wzdłuż brzegów rzeki Orzyc.

Nazwa projektu: Przebudowa odcinka drogi na Zakliczewo

Koszty realizacji projektu:

Całkowita wartość projektu: 303.621,88 zł

Dofinansowanie:

Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych: 100 000,00 zł

Wkład własny: 203 621,88 zł

Efekt realizacji projektu: W ramach zadania została wykonana nowa nawierzchnia drogi o łącznej długości 0,230 km.

Nazwa projektu: Remont odcinka ulicy Przemysłowej

Koszty realizacji projektu:

Całkowita wartość projektu: 629 027,47 zł

Dofinansowanie:

Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych: 410 877,32 zł

Wkład własny: 218 150,15 zł

Efekt realizacji projektu: Zadanie polegało na wykonaniu nowej nawierzchni jezdni o łącznej długości 220 m.

Nazwa projektu: Rozwój oferty kulturalnej poprzez zakup i montaż nagłośnienia scenicznego w sali widowiskowej Miejskiego Domu Kultury w Makowie Mazowieckim

Koszty realizacji projektu:

Całkowita wartość projektu: 135 891,06 zł

Dofinansowanie:

Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego: 108 712,85 zł

Wkład własny: 27 178,21 zł

Efekt realizacji projektu: W ramach zadania zakupiono i zamontowano nagłośnienie sceniczne w sali widowiskowej Miejskiego Domu Kultury w Makowie Mazowieckim. Nowe wyposażenie pozwoliło na organizację koncertów i spektakli, bez konieczności wynajmowania firmy zewnętrznej i generowania kosztów wynajmu sprzętu. Zapewnienie nagłośnienia przyczyniło się do wspierania integracji lokalnych społeczności.

Nazwa projektu: Restauracja mogiły zbiorowej 20 Polaków w większości uczniów i harcerzy rozstrzelanych w 1940 r. przez Niemców

Koszty realizacji projektu:

Całkowita wartość projektu: 49 000,00 zł

Dofinansowanie:

Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego: 33 360,00 zł

Wkład własny: 15 640,00 zł

Efekt realizacji projektu: Zadanie polegało na restauracji miejsca pochówku 20 zamordowanych Polaków w czasie II wojny światowej w 1940 roku przez hitlerowców (większość uczniów i harcerzy). Na miejscu pochówku wymieniono kamienną płytę pamiątkową i postawiono kamienną ścianę, na której zmieniono inskrypcję zaproponowaną przez Instytut Pamięci Narodowej. Miejsce Pamięci Narodowej położone jest „Pod Górą”, która prowadzi do Szkoły Podstawowej nr 1.

Nazwa projektu: Rozwój bazy sportowej nad Zalewem w Makowie Mazowieckim

Koszty realizacji projektu:

Całkowita wartość projektu: 70 000,00 zł

Dofinansowanie:

Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego: 52 337,00 zł

Wkład własny: 17 663,00 zł

Efekt realizacji projektu: Zadanie obejmowało modernizację jednego boiska do siatkówki plażowej zlokalizowanego na terenie rekreacyjnym Zalewu Miejskiego w Makowie Mazowieckim nieopodal plaży miejskiej i w zamian budowę dwóch boisk do siatkówki plażowej. Wymiary nowych boisk osiągną długości 8m i 16m.

W ramach zadania zostanie również oczyszczone, naprawione i pomalowane stare moło wraz z przylegającą małą przystanią kajakarską.

Nazwa projektu: Cyberbezpieczny Samorząd

Koszty realizacji projektu:

Całkowita wartość projektu: 745 897,00 zł

Dofinansowanie:

Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027: 745 897,00 zł

Wkład własny: 0,00 zł

Efekt realizacji projektu: Realizacja projektu przyczyni się do zwiększenia poziomu bezpieczeństwa cyfrowego w Urzędzie Miejskim w Makowie Mazowieckim. Projekt pn. "Zwiększenie cyberbezpieczeństwa w Urzędzie Miejskim w Makowie Mazowieckim" zapewni sprawne i bezpieczne zadania systemów informatycznych oraz lepszą ochronę informacji.

Nazwa projektu: Działamy! – wzmocnienie funkcjonowania Młodzieżowej Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim

Koszty realizacji projektu:

Całkowita wartość projektu: 32 998,66 zł

Dofinansowanie:

Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego: 25 000,00 zł

Wkład własny: 7998,66 zł

Efekt realizacji projektu: Głównym celem zadania była poprawa jakości i wzmocnienie działania Młodzieżowej Rady Miejskiej Makowa Mazowieckiego. Cel został osiągnięty, ponieważ przeprowadzono konkretne działania:

1) Zorganizowano działania edukacyjne dla Młodzieżowej Rady Miejskiej,

- 2) Przeprowadzono działania informacyjno-promocyjne dotyczące MRM,
- 3) Zrealizowano inicjatywy zgłoszone przez członków MRM.

W ramach zadania osiągnięto następujące rezultaty:

- zrealizowano 3 inicjatywy (Forum Samorządności Młodzieżowej, Stop depresji oraz eventy sportowe),
- co najmniej 32 h szkoleń/warsztatów dla członków/radnych MRM (jak planować inicjatywy i je właściwie realizować, sztuka osiągania celów - 29 listopada 2023 r., komunikacja i konsultacje społeczne - 30 listopada 2023 r., praca w grupie, diagnoza lokalna problemów społecznych i obywatelskich - 16 grudnia 2023 r. oraz wystąpienia publiczne - 20 grudnia 2023 r.),
- 1 akcja promująca wiedzę nt. aktywności obywatelskiej dzieci i młodzieży
- 8 spotkań z dziećmi i młodzieżą w ramach akcji propagującej aktywność obywatelską dzieci i młodzieży.

6. OŚWIATA I EDUKACJA

Miasto Maków Mazowiecki jest organem prowadzącym dla dwóch szkół podstawowych, jednego Miejskiego Zespołu Przedszkoli Samorządowych oraz jednego Przedszkola Samorządowego nr 2 funkcjonujących w jego granicach.

6.3. Liczba pracowników w placówkach oświatowych

W placówkach oświatowych prowadzonych przez Miasto Maków Mazowiecki zatrudniana jest wysoko wykwalifikowana kadra pedagogiczna. Nauczyciele nieustannie podnoszą swoje kompetencje i kwalifikacje zawodowe, aby profesjonalnie i w interesujący sposób prowadzić zajęcia dydaktyczne i przekazywać wiedzę uczniom.

W roku 2023 stopień nauczyciela mianowanego uzyskało czworo nauczycieli: 2 osoby w Szkole Podstawowej nr 1 w Makowie Mazowieckim, 1 osoba w Szkole Podstawowej nr 2 w Makowie Mazowieckim oraz 1 nauczyciel Miejskiego Zespołu Przedszkoli Samorządowych w Makowie Mazowieckim. Awans na stopień nauczyciela dyplomowanego uzyskał 1 nauczyciel z Przedszkola Samorządowego nr 2 w Makowie Mazowieckim.

Tabela nr 10. Liczba nauczycieli w placówkach oświatowych w Makowie Mazowieckim w roku szkolnym 2023/2024 (dane na 30.09.2023 w osobach)

Placówka	Początkujący	Mianowany	Dyplomowany	Razem:
Szkoła Podstawowa nr 1 w Makowie Mazowieckim	5	3	27	35
Szkoła Podstawowa nr 2 w Makowie Mazowieckim	4	6	45	55
Przedszkole Samorządowe nr 2	1	0	6	7
Miejski Zespół Przedszkoli Samorządowych	9	5	12	26
RAZEM:	19	14	90	123

W placówkach oświatowych prowadzonych przez Miasto Maków Mazowiecki w roku szkolnym 2023/2024 zatrudnionych było 123 nauczycieli oraz 53 pracowników obsługi i administracji. W porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym, liczba zatrudnionych nauczycieli pozostała na tym samym poziomie przy zmianie charakterystyki zatrudnienia ze względu na stopień awansu zawodowego, zaś liczba zatrudnionych pracowników obsługi i administracji zmniejszyła się o 6 osób.

Tabela nr 11. Liczba pracowników oświatowych zatrudnionych w latach 2023/2024.
(Podane dane dotyczą stanu na 30.09.2023)

	2022-2023	
	Nauczyciele (w osobach)	Obsługa (w osobach)
MZPS	26	15
PS2	7	6
SP1	35	14
SP2	55	18
RAZEM:	123	53

6.4. Liczba oddziałów przedszkolnych i szkolnych

W roku szkolnym 2023/2024 do 13 grup przedszkolnych uczęszcza w sumie 320 dzieci, w tym 86 osoby w wieku 6 lat oraz 234 dzieci do 5 roku życia. W stosunku do poprzedniego roku szkolnego liczba dzieci w przedszkolach prowadzonych przez Miasto Maków Mazowiecki wzrosła o 12 dzieci.

Natomiast w szkołach podstawowych na terenie Makowa Mazowieckiego w roku szkolnym 2023/2024 uczy się 905 uczniów - 331 w Szkole Podstawowej nr 1 oraz 574 w Szkole Podstawowej nr 2. W stosunku do poprzedniego roku szkolnego liczba uczniów w makowskich szkołach zmniejszyła się o 93, w tym o 33 uczniów w SP1 i 60 uczniów w SP2.

Tabela nr 12. Średnia liczba dzieci na oddział przedszkolny i szkolny w roku szkolnym 2023/2024 (dane na 30.09.2023 r. w osobach).

Rok szkolny 2023/ 2024	
Przedszkole Samorządowe Nr 2	
Liczba dzieci	70
Liczba oddziałów	3
Średnia liczba dzieci na oddział	23,33
Miejski Zespół Przedszkoli Samorządowych	
Liczba dzieci	250
Liczba oddziałów	10
Średnia liczba dzieci na oddział	25,00
Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Władysława Broniewskiego	
Liczba dzieci	331
Liczba oddziałów	15
Średnia liczba dzieci na oddział	22,06
Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Jana Kochanowskiego	
Liczba dzieci	574
Liczba oddziałów	24
Średnia liczba dzieci na oddział	23,92

6.5. Finansowanie oświaty w 2023

Tabela nr 13. Finansowanie oświaty w 2023 roku

Oświata i wychowanie (zł)	2023
Subwencja oświatowa	9 118 667,00
Dotacje celowe i inne	1 158 635,00
Środki własne gminy	8 508 862,49
Dochody gminy	2 410 549,58
Razem	21 196 714,07

6.6. Projekty oświatowo – społeczne realizowane przez Miasto

1. Projekt „Dostosowanie Miejskiego Zespołu Przedszkoli Samorządowych w Makowie Mazowieckim do potrzeb osób z niepełnosprawnościami” nr RPMA.10.01.01-14-i515/21, dofinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego, realizowany w terminie od 04.07.2022 do 30.06.2023. Celem projektu było dostosowanie istniejących w Miejskim Zespole Przedszkoli Samorządowym w Makowie Mazowieckim (MZPS) miejsc wychowania przedszkolnego do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami oraz realizacja nowej - dodatkowej oferty edukacyjnej i specjalistycznej umożliwiającej wyrównanie deficytów wynikających z niepełnosprawności, a także podniesienie kwalifikacji nauczycieli poprzez cykl

szkoleń, podczas których kadra placówki zapoznała się szczegółowo z najnowszymi trendami, metodami i technikami pracy z dziećmi z niepełnosprawnościami, pozwalającymi na prowadzenie zajęć w sposób wyrównujący maksymalnie szanse edukacyjne w zakresie stwierdzonych deficytów. Ponadto, placówka została dostosowana do potrzeb dzieci niepełnosprawnych - przebudowa wejścia do Przedszkola Samorządowego nr 1 z instalacją podjazdu dla osób z niepełnosprawnościami, utworzono salę do integracji sensorycznej i gabinet do zajęć specjalistycznych oraz utworzono nową sekcję placu zabaw o charakterze integracyjnym. Placówka została wyposażona w nowoczesny sprzęt TIK (technologia informacyjno-komunikacyjna) oraz pomoce dydaktyczne do pracy z dziećmi z niepełnosprawnościami. Całkowita wartość projektu 442 380,00 PLN, dofinansowanie ze środków UE – 335 680,00 PLN.

2. Projekt pn. „Unikatowa szkoła kompetencji” nr RPMA.10.01.01-14-j593/23 współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego dla Osi priorytetowej X *Edukacja dla rozwoju regionu*, Działania 10.01 *Kształcenie i rozwój dzieci i młodzieży* Poddziałanie 10.01.01 *Edukacja ogólna* RPO WM na liście skierowanych do dofinansowania. O całkowitej wartości 416 116,78 PLN z kwotą dofinansowania wynosi 374 172,21 PLN, która wydatkowana była na potrzeby Szkoły Podstawowej nr 2 w Makowie Mazowieckim.

W ramach projektu zorganizowano dodatkowe zajęcia dla dzieci i młodzieży, obejmujące zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze oraz rozwijające dla klas 1 – 3, zajęcia rozwijające uzdolnienia uczniów klas 4 – 8, zajęcia ogólnorozwojowe o charakterze włączającym, a także zajęcia indywidualne dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnościami (głównie dla dzieci z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego i z opiniami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej). Projekt obejmował także szkolenie kadry nauczycielskiej w zakresie pracy z zespołem zróżnicowanym, z wykorzystaniem narzędzia diagnostycznego LSA – Analiza Sposobu Uczenia się, co pozwoliło na zwiększenie indywidualizacji pracy z uczniami i zwrócenie uwagi na ich indywidualne potrzeby edukacyjne. W ramach projektu zorganizowano również wyjazd do teatru dla starszych uczniów.

Szkoła została wyposażona w sprzęt i pomoce dydaktyczne umożliwiające i zwiększające atrakcyjność zajęć prowadzonych w ramach projektu, jak np. monitory interaktywne, laptopy, tablety, roboty edukacyjne, zestawy do chemii, materiały do prowadzenia zajęć sportowo – ruchowych, gry logiczne, itp. Ponadto, w szkole stworzono salę do Integracji Sensorycznej z kabiną sensoryczną / podwiesiem wyposażoną m.in. w hamaki i huśtawki terapeutyczne, deski rotacyjne, maglownice itp. Projekt prowadzono w okresie od 01.08.2023 do 29.12.2023.

3. Szkoła Podstawowa nr 1 w Makowie mazowieckim wzięła udział w „Mazowieckim Programie przygotowania szkół, nauczycieli i uczniów do nauczania zdalnego”. W ramach **Programu** otrzymała sprzęt TIK (9 komputerów stacjonarnych, projektor multimedialny, 12 laptopów, 2 drukarki laserowe oraz 26 e-podręczników do nauki jęz. angielskiego) o wartości 84 774,40 zł.

4. W ramach programu „Laptop dla ucznia” - rządowej inicjatywy, której celem było wsparcie dzieci i młodzieży w rozwoju kompetencji cyfrowych, przekazano do Szkoły Podstawowej nr 1 oraz Szkoły Podstawowej nr 2 w Makowie Mazowieckim 110 laptopów o łącznej wartości 320 931,60 PLN, które następnie zostały przekazane na własność uczniom klas czwartych (umowa przekazania podpisana z rodzicem lub opiekunem prawnym). Natomiast w ramach „Programu dofinansowania zakupu laptopa dla nauczyciela” 71 nauczycieli ze szkół prowadzonych przez Miasto Maków Mazowiecki otrzymało bony o wartości 2 500,00 PLN każdy, z przeznaczeniem na zakup laptopa lub laptopa przeglądarkowego.

7. POMOC SPOŁECZNA

7.1. Liczba przekazanych dodatków mieszkaniowych i stypendiów

Miasto Maków Mazowiecki przeznaczają co roku pieniądze na pomoc najbardziej potrzebującym mieszkańcom. Średnio co roku Miasto przekazuje dodatek mieszkaniowy 245 rodzinom. W 2023 roku przydzielono 2429 świadczeń. Szczegóły znajdują się w poniższej tabeli.

Tabela nr 14. Dodatki mieszkaniowe przekazane mieszkańcom w 2023 r.

DODATKI MIESZKANIOWE	
Rok	2023
Liczba rodzin	245
Liczba świadczeń	2429
Kwota (zł)	732 059,31

Pomoc społeczna w postaci stypendiów trafia także do dzieci i młodzieży z Makowa Mazowieckiego. W roku ubiegłym Miasto przekazało na ten cel **22 012,68 zł**, co pozwoliło wesprzeć **112** uczniów.

Tabela nr 15. Liczba uczniów objęta wsparciem w 2023 r.

Rok	2023
Liczba uczniów objęta wsparciem	112
Kwota (zł)	Budżet Państwa 88 050,73 zł Budżet Gminy 22 012,68 zł
Razem kwota (zł)	110 063,41 zł

7.2. Rodzaje przekazywanych świadczeń:

Tabela nr 16. Świadczenia materialne - zasiłki stałe, okresowe, celowe pieniężne w 2023 r.

	RODZAJ POMOCY		
	ZASIŁKI STAŁE	ZASIŁKI OKRESOWE	ZASIŁKI CELOWE
Liczba rodzin	79	116	285
Liczba świadczeń	779	485	575
Kwota (zł)	474 049,00 zł	191 604,00 zł	96 685,00 zł w tym: z dożywiania 73 rodziny –26 650,00zł

Tabela nr 17. Liczba świadczonych usług opiekuńczych w 2023 r.

USŁUGI OPIEKUŃCZE	
Liczba osób	36
Liczba rodzin	36
Liczba świadczeń	4496,5
Liczba godzin	4496,5
Kwota (zł)	238 908,23 zł

Tabela nr 18. Zasiłki rodzinne, pielęgnacyjne oraz świadczenia z funduszu alimentacyjnego

Liczba	RODZAJ ŚWIADCZENIA	
	ŚWIADCZENIA RODZINNE	FUNDUSZ ALIMENTACYJNY
Liczba rodzin	812	36
Liczba świadczeń	10 554	743
Kwota (zł)	2 822 499,62 zł	329 204,36 zł

7.3. Przeciwdziałanie patologiom społecznym

Każdego roku Rada Miejska uchwała **Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Makowie Mazowieckim**. W 2023 obowiązywała Uchwała Nr XXXVIII/304/2021 Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim z dnia 30 grudnia 2021 r.

Na gminy nałożono szereg zadań mających na celu rozwój działań na rzecz rodziny poprzez wzmocnienie jej roli i funkcji oraz zapobieganiu powstawaniu sytuacji kryzysowych, a także przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej. W tym celu w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej zatrudniony jest Asystent Rodziny. Jego wieloaspektowa praca z rodziną ma służyć ochronie odpowiedniego poziomu życia oraz ograniczyć umieszczanie dzieci w rodzinach zastępczych lub placówkach opiekuńczo-wychowawczych. W 2023 r. dla poprawy

funkcjonowania rodzin w zakresie opiekuńczo-wychowawczym asystent rodziny współpracował za zgodą i przy aktywnym udziale 12 rodzin.

Przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Makowie Mazowieckim funkcjonuje Świetlica Socjoterapeutyczna. Uczęszczają do niej dzieci pochodzące z rodzin, w których występuje problem alkoholowy. Udział w zajęciach socjoterapeutycznych ma na celu łagodzenie niedostatków wychowania, eliminowanie zaburzeń zachowania oraz pomoc

w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych dziecka i jego rodziny. Świetlica czynna jest od poniedziałku do piątku w godzinach od 10:00 do 18:00, zaś w czasie ferii zimowych oraz wakacji od godziny 8:00 do 16:00. Dysponuje 30 miejscami.

Świetlica funkcjonuje w strukturze organizacyjnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Świetlica posiada regulamin. W regulaminie wskazano cele i zadania świetlicy, zasady organizacji pracy oraz sposób prowadzonej dokumentacji. W placówce funkcjonuje zespół ds. okresowej oceny wychowanków, który ma za zadanie m.in. ustalanie aktualnej sytuacji dziecka oraz analizę stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną. Ocena dokonywana jest w miarę potrzeb dziecka, jednak nie rzadziej niż co pół roku. Zespołem koordynuje wyznaczony pracownik – pedagog świetlicy, zaś nadzór prowadzi kierownik OPS. Z posiedzenia sporządza się protokół, który zawiera informacje dotyczące bieżącej sytuacji dziecka i rodziny.

W placówce wsparcia dziennego zatrudnionych jest 2 pracowników: pedagog i wychowawca. Kierownikiem placówki jest kierownik Ośrodka. Ww. osoby posiadają kwalifikacje określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ponadto dane pracowników weryfikowane były w Rejestrze Sprawców Przepięstw na Tle Seksualnym stosownie z art. 21 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym.

W większości przypadków do placówki dzieci kierowane są przez: pracownika socjalnego, asystenta rodziny, pedagoga i wychowawcę szkolnego. Na druku pn. Karta zgłoszenia dziecka pracownik socjalny umieszcza informacje dotyczące sytuacji dziecka. Następnie na podstawie obserwacji wychowanka sporządzany jest dokument pn. Diagnoza dziecka w świetlicy. W placówce organizowane są zajęcia socjoterapeutyczne i terapeutyczne, które odbywają się raz w miesiącu dla dwóch grup wiekowych: 6 – 9 lat oraz 10 – 15 lat. Zajęcia prowadzi zatrudniony w świetlicy pedagog. W placówce realizowany jest Indywidualny Plan Pracy z Dzieckiem, opracowany na podstawie Programu Pracy w Świetlicy Socjoterapeutycznej.

Od 30 lipca do 5 sierpnia 2023r. zorganizowano wycieczkę do Nowogrodu. Wzięło w niej udział 19 dzieci. W trakcie pobytu zorganizowana została również wycieczka do Białowieży - Rezerwatu Pokazowego Żubrów. W czasie trwania wakacyjnego turnusu zorganizowano 3-dniową wycieczkę do Energylandii. W ferie dzieci wzięły udział w jednodniowej wycieczce na lodowisko do Przasnysza.

8. GOSPODARKA MIESZKANIOWA

8.1. Liczba lokali mieszkalnych i socjalnych w zasobie Miasta w 2023 r.

Tabela nr 19. Liczba lokali mieszkalnych i lokali z najmem socjalnym w zasobie Miasta Maków Mazowiecki, stan na koniec 2023 roku

Rodzaj lokalu	2023
Lokal mieszkalny	148
Lokal z najmem socjalnym	91
Razem	239

W 2023 roku wykonano następujące remonty budynków i lokali mieszkalnych/z najmem socjalnym znajdujących się w zasobie Miasta:

- Wykonanie wentylacji nawiewnej w trzech lokalach mieszkalnych położonych w budynku przy ul. Mickiewicza 22 – 1.771,20 zł;
- Remont po pożarze budynku mieszkalnego przy ul. Mickiewicza 27A – 75.130,21 zł;
- Wymiana stolarki okiennej w lokalu mieszkalnym wraz z wymianą instalacji elektrycznej i TV po pożarze w budynku mieszkalnym przy ul. Mickiewicza 27A – 52.907,53 zł;
- Naprawa instalacji antenowej TV w budynku wielorodzinnym przy ul. Mickiewicza 27A – 1.476,00 zł;
- Dwukrotne osuszanie za pomocą osuszacza powietrza lokalu mieszkalnego położonego w budynku przy ul. Mickiewicza 28 – 1.400,00 zł;
- Przeprowadzenie dezynsekcji w czterech lokalach mieszkalnych położonych w budynku przy ul. Mickiewicza 33 – 1.230,00 zł;
- Usunięcie awarii przyłącza wodociągowego do budynku wielorodzinnego przy ul. Mickiewicza 27 – 615,00 zł;
- Zakup i montaż siłownika wraz z zaworem c.w.u. w węźle cieplnym w budynku mieszkalnym przy ul. Mickiewicza 27 – 5.043,00 zł.

Razem: **139.572,94 zł**

9. INWESTYCJE

Zadania inwestycyjne i komunalne w 2023 roku ukierunkowane były przede wszystkim na poprawę bezpieczeństwa mieszkańców, jak również ochronę środowiska. W ramach poprawy bezpieczeństwa zmodernizowano 2,89 km dróg gminnych oraz zmodernizowano część chodników. Poza tym wykonano modernizację centralnej ciepłowni miejskiej, budowę elektroenergetycznych przyłączy do budynków użyteczności publicznej z małej elektrowni wodnej oraz termomodernizację budynków użyteczności publicznej miasta.

**Tabela nr 20. Inwestycje wykonane w Makowie Mazowieckim,
stan na koniec 2023 roku.**

Lp.	Opis inwestycji	Koszt (zł)	w tym	
			Dofinansowanie (zł)	wkład własny (zł)
1.	Budowa przyłączy elektroenergetycznych do budynków użyteczności publicznej Miasta Maków Mazowiecki w celu zasilenia z Małej Elektrowni Wodnej	442.800,00	----	442.800,00
2.	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej miasta Maków Mazowiecki	3.709.589,28	Urząd Marszałkowski WM 1.400.000,00 EFRR 1.192.329,39	1.117.259,89
3.	Poprawa dostępności komunikacyjnej i bezpieczeństwa mieszkańców na osiedlach mieszkaniowych	4.581.976,05	4.275.000,00	306.976,05
4.	Poprawa efektywności energetycznej i ograniczenie niskiej emisji na terenie miasta Maków Mazowiecki	5.349.749,70	Urząd Marszałkowski WM 2.600.000,00	2.749.749,70
5.	Przebudowa odcinka drogi na Zakliczewo	303.621,88	100.000,00	203.621,88
6.	Remont odcinka ulicy Przemysłowej	629.027,47	410.877,32	218.150,15
7.	Rewitalizacja obszarów miejskich w celu zaspokojenia potrzeb społecznych, sportowych, rekreacyjnych i wypoczynkowych mieszkańców Makowa Mazowieckiego – etap II	6.960.435,46	Rządowy Funduszy Polski Ład 4.500.000,00	2.460.435,46

8.	Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez budowę elementów poprawiających dostępność do komunikacji zbiorowej	1.209.828,00	Urząd Marszałkowski WM 700.000,00	509.829,00
9.	Budowa małej elektrowni wodnej na istniejącym progu piętrzącym wraz z niezbędną infrastrukturą na rzece Orzyc – II etap	3.909.091,81	----	3.909.091,81
10.	Budowa boiska piłkarskiego z trawy naturalnej przy Szkole Podstawowej Nr 1 w Makowie Mazowieckim – etap III	333.333,33	Urząd Marszałkowski WM 250.000,00	83.333,33
Razem		27.429.453,00	15.428.206,70	12.001.247,30

10. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

10.1. Drogi

Miasto Maków Mazowiecki stanowi ważny węzeł komunikacyjny, w którym przecinają się dwie drogi krajowe nr 60 (Łęczyca – Ostrów Mazowiecka) i 57 (Warszawa – Pojezierze Mazurskie) oraz przebiega droga wojewódzka nr 626. Przez miasto przechodzi 8,51 km dróg krajowych, 0,985 km drogi wojewódzkiej, 2,214 km dróg powiatowych, natomiast drogi gminne stanowią 34,10 km.

Tabela nr 21. Inwestycje drogowe w 2023 roku.

L.p.	Nazwa drogi	Długość – km	Powierzchnia (m ²)	Nawierzchnia	Chodniki (m ²)	Ścieżka rowerowa (m ²)
1.	Remont odcinka ulicy Przemysłowej	0,22	1.458,00	bitumiczna	-	-
2.	Przebudowa drogi gminnej Maków Mazowiecki - Zakliczewo	0,50	1.496,20	bitumiczna	-	-
3.	Przebudowa ulicy Witosa	0,13	834,00	kostka betonowa	-	-
4.	Remont ulicy Spółdzielczej	0,04	198,00	bitumiczna	-	-
5.	Modernizacja ulicy Sportowej	0,45	2.361,25	bitumiczna	-	-
6.	Remont ulicy dojazdowej do Sanepid	0,07	432,00	bitumiczna	-	-
7.	Przebudowa ulicy Liliowej	0,09	522,00	kostka betonowa	-	-
8.	Przebudowa ulicy Rumiankowej	0,08	265,00	kostka betonowa	-	-
9.	Przebudowa ulicy Iwaskiewicza	0,24	1.168,80	kostka betonowa	-	-
10.	Przebudowa ulicy Gen. Pułaskiego	0,17	1.023,00	bitumiczna	518,00	-
11.	Przebudowa ulicy Diamentowej	0,90	400,76	kostka betonowa	-	-
RAZEM		2,89	10.159,01		518,00	-

10.2. Oświetlenie ulic, placów i dróg

W celu optymalizacji kosztów energii elektrycznej Miasto Maków Mazowiecki w 2021 roku przystąpiło do Grupy Zakupowej nr XLV/2021 – Voltra na zakup energii elektrycznej do oświetlenia ulicznego oraz pozostałych obiektów Zamawiającego. Dostarczenie energii elektrycznej odbywa się na podstawie zawartych umów, tj. umowy o sprzedaż energii elektrycznej z ENEA S.A. (oświetlenie uliczne) oraz z Tauron Sprzedaż Sp. z o.o. (pozostałe obiekty Zamawiającego). Umowy zawarte są na 3 lata, tj. od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2024 r. Miasto Maków Mazowiecki zawarte ma także umowy za usługi dystrybucji energii elektrycznej z PGE DYSTRYBUCJA S.A. oraz dwie umowy kompleksowej sprzedaży energii elektrycznej i świadczenia usług dystrybucji z PGE OBRÓT S.A.

W 2023 roku na istniejących 50 sztukach opraw ledowych w ulicy Rynek w części rynku północnego i południowego zamontowano sterowniki do oświetlenia ulicznego z funkcją programowania redukcji mocy Microblue, autonomiczne przekaźniki czasowe APC LED Dali przeznaczonego do sterowania mocą pojedynczej oprawy LED oświetlenia ulicznego oraz dokonano montażu okablowania pomiędzy oprawą LED a przekaźnikiem czasowym.

Jednocześnie w 2023 roku do wybudowanej Małej Elektrowni Wodnej (MEW) wytwarzającej energię elektryczną z turbin wodnych zostały podłączone budynki użyteczności publicznej: Urząd Miejski, Przedszkole Samorządowe Nr 2 i Szkoła Podstawowa Nr 1 w celu ograniczenia kosztów energii elektrycznej.

11. OCHRONA ŚRODOWISKA

W 2023 roku w zakresie poprawy stanu środowiska realizowane były działania związane z: likwidacją węglowych kotłowni emitujących szkodliwe substancje do atmosfery na rzecz kotłów niskoemisyjnych, ochroną wód poprzez rozbudowę systemów sieci kanalizacji deszczowej zbierającej wody opadowe i roztopowe do rzeki Orzyc oraz prowadzono systematyczne działania związane z pielęgnacją i odnową terenów zielonych.

11.1. Oczyszczanie Miasta

Miasto Maków Mazowiecki utrzymuje ponad 34,10 km dróg. Zakres prac wykonywanych w okresie zimowym obejmuje:

- odśnieżanie ulic oraz chodników i placów,
- zwalczanie gołoledzi, lodowicy, śliskości pośniegowej,
- opróżnianie koszy ulicznych,
- utrzymywanie w czystości ulic, chodników i placów w przypadku występowania korzystnych warunków atmosferycznych przy braku opadów śniegu i niewystępowaniu śliskości zimowej.

W okresie letnim zakres prac oczyszczania Miasta polega na:

- sprzątanii ulic, chodników i placów Rynku,
- koszeniu poboczy, pasów zieleni i rowów przy drogach,
- zbieraniu i wywozie odpadów zgromadzonych w koszach ulicznych,
- uzupełnianiu ubytków w nawierzchniach bitumicznych,
- w budowywaniu pospółki drogowej,
- konserwacji nawierzchni brukowych,
- profilowaniu dróg o nawierzchniach gruntowych,
- czyszczeniu wpustów deszczowych, przepustów drogowych,
- czyszczeniu odstożników przed studniami deszczowymi.

11.2. Realizacja zadań z zakresu gospodarki odpadami i ochrony środowiska

Miasto Maków Mazowiecki prowadzi działania związane z gospodarką odpadami komunalnymi, której jednym z głównych celów jest zrealizowanie obowiązków wynikających z dyrektyw unijnych i osiągnięcie we wskazanym terminie odpowiednich poziomów. Miasto zawiera umowy na odbiór i zagospodarowanie odpadów z nieruchomości objętych gminnym systemem. W 2023 roku usługa w zakresie:

- odbioru odpadów została powierzona Miejskiemu Przedsiębiorstwu Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Makowie Mazowieckim,
- zagospodarowania odpadów segregowanych została powierzona Błysk-Bis Sp. z o.o. w Makowie Mazowieckim,
- zagospodarowania odpadów zmieszanych została powierzona Ostrołęckiemu Towarzystwu Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. w Ostrołęce.

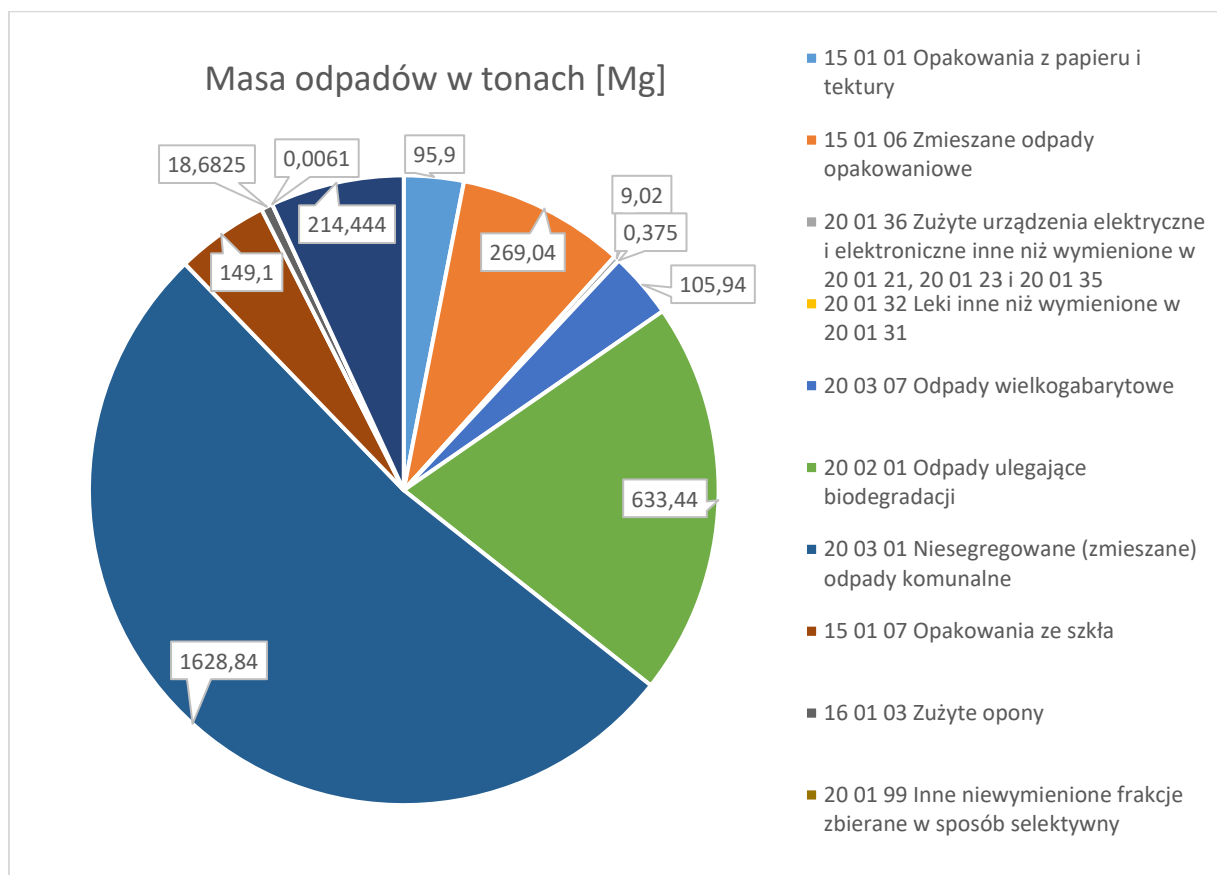
Miasto wprowadziło w 2020 r. nowy system gospodarowania odpadami, segregując odpady na następujące frakcje: papier, metale i tworzywa sztuczne, szkło, bioodpady oraz odpady zmieszane. W ramach uiszczanej raz w miesiącu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi mieszkańcy mają zapewnione:

- worki na odpady segregowane oraz pojemniki na BIO dla zabudowań jednorodzinnych,
- pojemniki na odpady segregowane dla zabudowań wielorodzinnych,
- dwa razy w roku zbiórkę elektrośmieci i wielogabarytów,
- PSZOK przy ul. Moniuszki 121 czynny w piątki i soboty,
- odbiór odpadów komunalnych zgodnie z harmonogramem.

Tabela nr 22. Ilość odebranych odpadów komunalnych w 2023 roku

Lp.	Kod i rodzaj odpadu	Masa odpadów w tonach [Mg]
1.	15 01 01 Opakowania z papieru i tektury	95,9000
2.	15 01 06 Zmieszane odpady opakowaniowe	269,0400
3.	20 01 36 Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	9,0200
4.	20 01 32 Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,3750
5.	20 03 07 Odpady wielkogabarytowe	105,9400
6.	20 02 01 Odpady ulegające biodegradacji	633,4400
7.	20 03 01 Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	1628,8400
8.	15 01 07 Opakowania ze szkła	149,1000
9.	16 01 03 Zużyte opony	18,6825
10.	20 01 99 Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny	0,0061
11.	17 01 01 Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	214,4440
Razem		3124,7876

Koszty odbioru i zagospodarowania odpadów oraz obsługi administracyjnej systemu w 2023 roku wyniosły 3 346 646,87 zł.

11.3. Kampania informacyjno – promocyjna „Mniej śmieci - Segregujmy odpady - przyłącz się”

W 2022 roku ruszyła kampania informacyjno – promocyjna „Mniej śmieci - Segregujmy odpady - przyłącz się”, w której cyklicznie ukazują się artykuły o zasadach segregacji śmieci, recyklingu, ochronie środowiska i powietrza, itp. Jej celem było zmotywowanie mieszkańców do większej osobistej odpowiedzialności w postępowaniu z odpadami. Niestety Maków nie radzi sobie z tym najlepiej. Mimo zaangażowania urzędników, spółdzielni mieszkaniowych jak i zarządców nieruchomości, ilość odpadów nieprawidłowo posegregowanych jest coraz większa.

Fot. Screen z portalu społecznościowego facebook

11.4. Realizacja programu związanego z usuwaniem azbestu z dachów budynków mieszkalnych i gospodarczych w Makowie Mazowieckim

W 2012 roku Rada Miejska w Makowie Mazowieckim przyjęła „Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Maków Mazowiecki na lata 2013 – 2032”. Podstawowym celem programu jest przygotowanie planu oczyszczenia terenu Miasta z wyrobów zawierających azbest poprzez ich demontaż i unieszkodliwienie do końca 2032 r. Poprzez realizację zamierzeń zawartych w programie nastąpi wyeliminowanie szkodliwego wpływu oraz niebezpiecznych dla zdrowia skutków działania azbestu.

W ramach zadania pn. Usuwanie i unieszkodliwianie azbestu na terenie Miasta Maków Mazowiecki w 2023 roku do utylizacji przekazano 36,15 Mg wyrobów zawierających azbest.

Koszt realizacji zadania to 14 459,99 zł. Zadanie zostało sfinansowane w 70 % ze środków WFOŚiGW w Warszawie.

11.5. Realizacja programu Czyste Powietrze

W 2023 roku Miasto podpisało porozumienie zobowiązujące do obsługi rządowego programu „Czyste Powietrze” i pomaga mieszkańcom wypełniać wnioski w ramach programu. W 2023 roku Urząd Miejski w Makowie Mazowieckim konsultował 105 wniosków o dofinansowanie na wymianę nieefektywnego źródła ciepła oraz termomodernizację na kwotę 327800 zł oraz 44 wniosków o płatność po zrealizowaniu inwestycji. W sumie w poprzednim roku złożono wnioski na kwotę 882789,85 zł.

11.6. Realizacja programu ochrony zwierząt

Zadania związane z ochroną zwierząt realizowane były w oparciu o Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Miasta Maków Mazowiecki w 2023 roku. Zadania te obejmowały:

- dokarmianie wolno żyjących kotów,
- kastrację bezdomnych psów i kotów,
- odławianie bezdomnych zwierząt,
- zapewnienie miejsc w schronisku/gospodarstwie rolnym bezdomnym zwierzętom,
- poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt,
- zapewnienie opieki weterynaryjnej bezdomnym zwierzętom oraz w przypadku zdarzeń drogowych,
- akcję dofinansowania kastracji oraz oznakowania elektronicznym czipem psów oraz kotów właścicielskich.

Na działania związane z ochroną zwierząt Miasto przeznaczyło w 2023 roku środki finansowe w wysokości 44 820,08 zł. Wolontariusze ze Stowarzyszenia Nasze Cztery Łapy zajmują się zwierzętami oraz szukają im nowych domów.

W 2023 roku Miasto Maków Mazowiecki przeznaczyło na dofinansowanie kastracji oraz oznakowania elektronicznym czipem psów i kotów kwotę 40 400,00 zł.

12. GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI

12.1. Sprzedaż, oddanie w użytkowanie wieczyste

Obrót nieruchomościami gminnymi regulują przepisy zawarte w ustawie o gospodarce nieruchomościami i Kodeksie Cywilnym. Grunty będące własnością gminy mogą być przedmiotem sprzedaży, zamiany, zrzeczenia się, oddania w użytkowanie wieczyste, użytkowanie, trwały zarząd, dzierżawę lub najem.

W 2023 roku dokonano sprzedaży:

- gruntów niezabudowanych innych niż grunty rolne o powierzchni 0,0977 ha,
- gruntów zabudowanych o powierzchni 0,1004 ha.

Łączny dochód gminy z tytułu sprzedaży nieruchomości wyniósł – 161.570,47 zł

W 2023 roku nie sprzedano żadnych lokali.

Dochód Miasta z wpłat opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego kształtował się następująco:

w 2023 roku – 38.378,17 zł.

Sprzedaż nieruchomości niezabudowanych w 2023 r. nastąpiła w drodze bezprzetargowej na podstawie art. 37 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami na poprawienie warunków zagospodarowania nieruchomości przyległych. Natomiast nieruchomość zabudowana została sprzedana na podstawie art. 37 ust. 2 pkt 1 cytowanej ustawy.

12.2. Przekształcenie użytkowania wieczystego w prawo własności

Od 1 stycznia 2019 roku proces przekształcenia użytkowania wieczystego we własność nastąpił na dużą skalę, co reguluje ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów. W 2021 roku nie wydano zaświadczeń o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności. W 2020 roku została podjęta Uchwała Nr XXV/203/2020 Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim z dnia 29 grudnia 2020 r. w sprawie warunków udzielenia bonifikat od opłat jednorazowych z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego gruntów stanowiących własność Miasta Maków Mazowiecki w prawo własności tych gruntów i wysokości stawek procentowych tych bonifikat. Na podstawie w/w uchwały udzielono bonifikaty w przypadku wnoszenia opłat jednorazowych za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego gruntów stanowiących własność Miasta Maków Mazowiecki zabudowanych na cele mieszkaniowe w wysokości 70 % tych opłat. Bonifikata jest stosowana w miarę składania wniosków przez właścicieli gruntów będących wcześniej w użytkowaniu wieczystym.

12.3. Dzierżawa gruntów

W 2023 roku oddano w dzierżawę 71 nieruchomości będących własnością Miasta Maków Mazowiecki o łącznej powierzchni 1 ha, z czego 0,7 ha stanowiły grunty zabudowane oraz 0,3 ha grunty niezabudowane. Łączny dochód z tytułu dzierżawy wyniósł 148.148,94 zł.

12.4. Trwały zarząd

W 2023 roku oddano w trwały zarząd 5 nieruchomości zabudowanych będących własnością Miasta o łącznej powierzchni 3,2856 ha. Taki stan pozostaje niezmienny od kilku lat.

12.5. Zakup nieruchomości do zasobu miejskiego

W 2023 roku dokonano powiększenia powierzchni gruntów, stanowiących własność Miasta Maków Mazowiecki poprzez zakup 4 działek oznaczonych w ewidencji gruntów Nr 209/6, Nr 209/9, Nr 209/12 i Nr 163/69 łącznej o powierzchni 0,3097 ha. Powyższe działki są niezabudowane i przeznaczone pod drogi gminne. Wartość nieruchomości wyniosła 22.143,60 zł.

13. KULTURA I WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

13.1. Miejski Dom Kultury

Miejski Dom Kultury w Makowie Mazowieckim na mocy ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej został wpisany do rejestru w Urzędzie Miejskim i jest finansowany z budżetu miasta, a terenem jego działania jest Maków Mazowiecki. MDK posiada osobowość prawną i jest wpisany do rejestru instytucji kultury, pod numerem 1/94. W Miejskim Domu Kultury zatrudnionych jest 9 pracowników etatowych oraz 5 pracowników na umowę zlecenie.

Przy MDK-u działają kluby, koła zainteresowań i zespoły artystyczne:

1. Makowski Uniwersytet Trzeciego Wieku,

2. Klub Seniora „Makowianka”,
3. Zespół Artystyczny „Smaragdy”,
4. Miejska Orkiestra Dęta – 14 członków + 9 zawodowych muzyków,
5. Warsztaty bębniarskie i ukulele:
  - grupa ukulele (dzieci),
  - grupa bębny (dzieci),
  - grupa bębny dorośli,
6. Mała Wielka Sztuka warsztaty plastyczne dla dzieci od 3 do 10 lat,
7. Warsztaty ruchowe dla pań (grupa zorganizowana),
8. Studio tańca SWAG,
9. Fitness Club,
10. Joga.

Łączna liczba uczestników korzystająca z ww. stałych form działalności MDK – 341 osób.

Formy działalności Miejskiego Domu Kultury w 2023 roku:

1. Imprezy artystyczne zorganizowane w placówce oraz poza placówką z udziałem własnych zespołów:

W roku 2023 odbyły się wydarzenia/występy zorganizowane przez placówkę, pracowników i zespoły działające w MDK:

- Orszak Trzech Króli,
- VII Festiwal Kolęd i Pastorałek Makowskie Anioły przesłuchania,
- Koncert Laureatów VII Festiwalu Kolęd i Pastorałek Makowskie Anioły,
- Koncert Zespołu Smaragdy na Dzień Kobiet,
- Koncert Zespołu Smaragdy na Dzień Matki,
- Dni Makowa Mazowieckiego 2023 (Scena młodych, Klub Karate, Studio Tańca SWAG, Okruchy Przeszłości, Sarius, Natalia Kukulska, Dj Kurpiok, Miejska Orkiestra Dęta, Ozi),
- Koncert Zespołu Smaragdy – Biesiada,
- Kameralny koncert (dwa występy) – Opowiedz mi swoją historię z cyklu Świat jest piękny poza szufladą,
- XIII Zaduszki Muzyczne + próby (Maków, Kadzidło, Pułtusk),
- Koncert Niepodległościowy Zespołu Smaragdy,
- Koncert Niepodległościowy Miejska Orkiestra Dęta,
- Wigilia Miejska (Zespół Smaragdy).

Łączna liczba uczestników niniejszych wydarzeń – 6 347 osób.

2. Imprezy artystyczne w wykonaniu zespołów zawodowych:

W roku 2023 w MDK, w plenerze i w siedzibach instytucji współpracujących odbyły się imprezy dedykowane uczestnikom w różnych grupach wiekowych (dzieci, młodzież, dorośli):

- Katolicki Teatr Edukacji (10 spektakli dla dzieci i młodzieży),
- Spektakl „Sklep z facetami”,
- Artenes (6 spektakli dla dzieci i młodzieży),

- Kreator (5 spektakli dla dzieci i młodzieży),
- Narodowy Teatr Edukacji (9 spektakli dla dzieci i młodzieży),
- Dni Makowa Mazowieckiego 2023 (Scena młodych, Klub Karate, Studio Tańca SWAG, Okruchy Przeszłości, Sarius, Natalia Kukulska, Dj Kurpiok, Miejska Orkiestra Dęta, Ozi),
- Dni Makowa 2023 – Teatralny Rynek (Teatr Małe MI, Teatr MIMO, Teatr Delikates, Teatr Grocholka),
- Stand-up Maciej Brudzewski,
- Spektakl „Żona do adopcji”,
- Awangarda (2 spektakle dla dzieci i młodzieży),
- „Polest” Kamil Wosik (6 spektakli dla dzieci i młodzieży),
- Kabaret Paranienormalni,
- spektakl Cyrkowe wariacje.

Łączna liczba uczestników niniejszych wydarzeń – 12 932 osób.

3. Występy amatorskich grup artystycznych z innych placówek:

W 2023 roku amatorskie grupy artystyczne z innych placówek zaprezentowały 2 występy – spektakle teatralne (przy współudziale MDK w zakresie promocji, nagłośnienia i oświetlania):

- Teatr Tajaga z Pułtuska,
- Teatr Pod Dębem.

Łączna liczba uczestników niniejszych wydarzeń – 160 osób.

4. Projekcje seansów filmowych w Kinie Mazowsze:

Widzowie ogółem – 16 597 widzów.

Seanse ogółem – 431 seansów.

- seanse polskie – 166 – 5 582 widzów
- seanse europejskie – 90 – 3 997 widzów
- seanse pozostałe – 175 – 7 018 widzów

Kino Mazowsze wprowadza nowe formy działalności, m.in.: edukacja filmowa KinoSzkoła, Kino Przyjazne sensorycznie oraz tematyczne wydarzenia filmowe: Filmowe Walentynki, Kino dla Kobiet, Filmowy Dzień Dziecka oraz 2 edycje Nocy Horrorów.

5. Zajęcia, warsztaty z dziećmi i młodzieżą:

W 2023 roku w MDK zorganizowane zostały wydarzenia/zajęcia/warsztaty/wyjazdy:

1) Ferie:

- Warsztaty wokalne Muzyczny świat Disneya,
- Animacje Walentynki Junior (ferie),
- Kamishibai – opowieści ze skrzyneczki,
- Warsztaty sole do kąpielii,
- Koncert Muzyczny Disney.

2. Wakacje:

- Warsztaty babeczki kąpielowe,
- Warsztaty łapacze Snów,
- Kamishibai – opowieści ze skrzyneczki,

3. Wyjazdy:

- Warszawa – ferie,
- Gdańsk – wakacje,
- Bałtów – wakacje,
- MajaLand – wakacje,
- Kosmiczne Ranczo – wakacje.

4. Pozostała roczna działalność:

- Bajeczki ze skrzyneczki, papierowy teatr opowieści Kamishibai – Edukacja teatralna dedykowana grupom z Samorządowych Przedszkoli w Makowie Mazowieckim.

Łączna liczba uczestników niniejszych wydarzeń – 611 osób.

6. Działalność rekreacyjna i rozrywkowa (wycieczki, festiwale, plenery):

W 2023 MDK roku był organizatorem i współorganizatorem wydarzeń kulturalnych:

- VII Festiwal Kolęd i Pastorałek Makowskie Anioły,
- Swapping roślinny – kiermasz wymiany roślin dwie edycje,
- Olsztynek wyjazd MUTW,
- Powsin wyjazd MUTW,
- Gdańsk wyjazd,
- Miodobranie Myszyniec,
- Spacer historyczny po Makowie,
- Płock wyjazd MUTW,
- Macovian Cup – turniej,
- Zabiegany Maków – turniej,
- Powiatowy Festiwal Piosenki o Zdrowiu,
- Wigilia Miejska.

Łączna liczba uczestników niniejszych wydarzeń – 1 753 osób.

7. Działalność Galerii M.

- Wernisaż i wystawa Mała Wielka Sztuka – wystawa podsumowująca działalność warsztatów plastycznych odbywających się w MDK w danym roku kulturalnym dla dzieci od 3 do 10 lat,
- Miś wyraż się dziś – wystawa w oknach Galerii MDK.

Łączna liczba uczestników niniejszych wydarzeń – 900 osób.

8. Inne formy działalności kulturalnej:

Inne formy działalności zrealizowane przez MDK w roku 2023:

- 31. Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy,
- Kiermasz Książki na rzecz Przystanku Na Cztery Łapy,
- Spotkania i wykłady Makowskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku,
- 45. Powiatowy Konkurs Recytatorski Warszawska Syrenka,
- Narodowe Czytanie „Ballady i romanse”,
- Dzień Żołnierzy Wyklętych,
- Film profilaktyczny „Zdążyć” (3 seanse).

Łączna liczba uczestników niniejszych wydarzeń – 2 378 osób.

9. Reprezentowanie MDK i miasta Maków Mazowiecki w regionie.
    - 1) W 2023 roku Grupa projektowa XIII Zadaszki Muzyczne zrealizowała dwa koncerty reprezentując MDK i Maków Mazowiecki:
      - Centrum Kultury Kurpiowskiej w Kadzidle,
      - Miejskie Centrum Kultury i Sztuki w Pułtusku,
    - 2) Klub Seniora Makowianka – MAZOWIECKIE ZAPUSTY – Gołymín Oórodek.
- Łączna liczba uczestników niniejszych wydarzeń – 462 osób.

Dotacje celowe MDK w 2023 r.:

- 1) Dotacja celowa umowa Nr WF.3032.2.2023 na dofinansowanie organizacji wydarzeń artystycznych z okazji Dni Makowa Mazowieckiego kwota 89 000 000 zł.

13.2. Biblioteka Miejska

Miejska Biblioteka Publiczna w Makowie Mazowieckim jest samorządową instytucją kultury, wpisaną do rejestru Instytucji Kultury nr 2 z dnia 12.07.1994 r. Na mocy porozumienia z dnia 03.03.2016 roku nr 4/2016 Zarządu Powiatu w Makowie Mazowieckim Miejska Biblioteka Publiczna pełni zadania biblioteki powiatowej dla powiatu makowskiego. Wszystkie swoje działania realizuje przez placówkę usytuowaną przy ulicy Moniuszki 6.

Misją Miejskiej Biblioteki Publicznej w Makowie Mazowieckim jest dążenie do najwyższego, profesjonalnego poziomu świadczonych usług zarówno w obszarze działalności kulturalnej jak i edukacyjnej, ale przede wszystkim w tej podstawowej – czyli udostępnianiu zbiorów i zapewnieniu dostępu do informacji. Stan ten osiągnięto poprzez:

- zapewnienie bezpłatnego dostępu do wszelkiego rodzaju informacji poprzez: udostępnianie książek, czasopism jak również zapewnienie dostępu do Internetu,
- tworzenie przyjaznej atmosfery i spełnianie oczekiwań czytelników,
- stworzenie dogodnych warunków dla najmłodszych dzieci do korzystania z biblioteki oraz umacnianie w nich nawyków czytelniczych,
- umożliwienie osobom niepełnosprawnym pełnego dostępu do świadczonych usług oraz otoczenie ich szczególną troską,
- podnoszenie w społeczności lokalnej poziomu wiedzy i umiejętności korzystania z nowoczesnych technologii, zwłaszcza w dziedzinie informatyzacji,
- gromadzenie oraz inwentaryzację wszystkich wydawnictw regionalnych i lokalnych,

Zbiory biblioteczne

Na dzień 31 grudnia 2023 roku księgozbiór MBP w Makowie Mazowieckim liczył ogółem 29.194 woluminy, o łącznej wartości 530.364,67 zł.

Struktura zakupu

W 2023 roku zbiory MBP w Makowie Mazowieckim powiększyły się o 1499 woluminy, z tego z zakupu 1484 wol. na łączną kwotę 39.191,01 zł.

- Z budżetu biblioteki zakupiono 964 woluminy na kwotę 25.729,01 zł.
- Z programu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego pozyskano kwotę 13.462 zł. za którą zakupiono 520 nowości wydawniczych. Biblioteka wzbogaciła się również o 15 darów, na łączną kwotę 123 zł. Stały dopływ nowości, co warunkowane jest koniecznością większych nakładów finansowych oraz systematyczna selekcja zbiorów wpływają pozytywnie na proces aktualizacji księgozbioru. W procesie uzupełniania księgozbioru preferowano nowości zarówno z zakresu literatury pięknej, literatury dla dzieci i młodzieży jak i popularnonaukowej (w tym zbiory o tematyce regionalnej).

Użytkownicy biblioteki

W roku 2023 zarejestrowano ogółem 2.182 użytkowników, w tym 1064 czytelników. Wskaźnik na 100 mieszkańców wynosił 24,31. Liczba wypożyczeń na 100 mieszkańców wynosiła 417,53. W 2023 roku w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Makowie Mazowieckim wypożyczono ogółem 37.691 jednostek zbiorów w tym: 34.647 wol. i 3.044 czasopism.

W drodze wypożyczeń na zewnątrz, placówka udostępniła ogółem 34.757 jednostek zbiorów.

Działalność kulturalna

Miejska Biblioteka Publiczna, oprócz podstawowej działalności, aktywnie promowała placówkę poprzez różne działania kulturalne. I tak na uwagę zasługują lekcje biblioteczne i zajęcia dla dzieci prowadzone przez naszą kadrę. W zajęciach tych w 2023 roku uczestniczyło 300 dzieci ze wszystkich makowskich przedszkoli oraz Ośrodka Szkolno – Wychowawczego. Bibliotekarze również współorganizowali konkursy plastyczne i recytatorskie, które odbywały się w placówkach przedszkolnych. W konkursach brało udział 280 dzieciaków. Na uwagę zasługuje również wystawa edukacyjna „Poznaj grzyby - unikniesz zatrucia” zorganizowana wspólnie z Sanepidem, którą odwiedziło 300 osób.

Pierwszego sierpnia uczciliśmy 79 rocznicę wybuchu Powstania Warszawskiego organizując spotkanie przy „Rondzie” w Makowie Mazowieckim. W spotkaniu uczestniczyło 50 osób.

Miesiąc wrzesień to „Narodowe Czytanie” Nad Niemnem Elizy Orzeszkowej. W tej akcji brały udział wszystkie makowskie szkoły, Ośrodek Szkolno-Wychowawczy, przedstawiciele samorządu oraz mieszkańcy naszego miasta. Akcja ta zgromadziła 100 osób. W październiku uczestniczyliśmy w pikniku ekologicznym „eko-uczniowie”. W roku ubiegłym kontynuowaliśmy program „Mała książka – wielki człowiek” przeznaczony dla dzieci w wieku 3-6 lat.

Aby zwiększyć możliwość korzystania ze zbiorów, w roku 2023 Biblioteka była otwarta dla czytelników w 26 sobót.

Mimo zmniejszenia zatrudnienia w Centrum Dialogu Kulturowego – Dom Wesołka, na dużą uwagę zasługuje bogata działalność kulturalna tej placówki.

Działalność Instruktora na rzecz bibliotek powiatu makowskiego

- sporządzanie protokołu ubytków i wykreślanie ubytkowanych książek w księgach inwentarzowych,

- selekcja zbiorów,
  - pomoc w opracowywaniu księgozbiorów,
  - pomoc przy komputerowej rejestracji czytelników,
  - pomoc w zakupie i opracowywaniu nowości książkowych,
  - wprowadzanie książek do bazy MAK+,
  - pomoc w przeprowadzaniu skontrum,
  - szkolenia z systemu bibliotecznego MAK+,
  - zbieranie i weryfikowanie rocznych sprawozdań przesłanych drogą online przez biblioteki z powiatu makowskiego,
  - pomoc merytoryczna bibliotekarzom w zakresie bibliotekarstwa, przepisów prawa bibliotecznego, komputerowych programów bibliecznych, promocji czytelnictwa.
- Instruktor w 2023 zrealizował 22 wyjazdy do bibliotek gminnych. Przy okazji tych wyjazdów wizytowane były Filie Biblieczne poszczególnych placówek. MBP organizowała również szkolenia dla wszystkich bibliotekarzy z powiatu makowskiego.

Promocja bibliotek oraz działań na rzecz rozwoju czytelnictwa

W 2023 roku Miejska Biblioteka Publiczna w Makowie Mazowieckim promowała swoje działania poprzez:

- stronę internetową: www.mbpmakow.pl
- profil społecznościowy na Facebooku
- stronę szukamksiazki.pl
- stronę internetową Urzędu Miejskiego w Makowie Mazowieckim

Liczba odsłon strony internetowej wynosiła 8.431 wejść, a liczba gości na naszej stronie – 3.985 użytkowników.

13.3. Centrum Dialogu Kulturowego „Dom Wesółka”

W 2023 roku CDK zostało prowadziło bogatą działalność kulturalną, historyczną i promocyjną (wystawy, koncerty, itp.):

- Wystawa fotografii z Festiwalu OFFO'21,
- Koncert Tomasza Nowaka i Holick,
- Wystawa grafiki komputerowej,
- Akcja Żonkile - 80 Rocznica Wybuchu Powstania w Getcie Warszawskim,
- Projekcja animacji "Zdążyć Przed Panem Bogiem" na kanwie reportażu Hanny Krall,
- Żonkile – film „Muraków dzielnica północna” i spacer śladami makowskich żydów:
  - o I grupa - młodzież z ŻAK, kl. LO,
  - o II grupa - Środowiskowy Dom Pomocy Społecznej - odbiorcy miasto,
- Kiermasz wymiany sadzonek - Makowski Uniwersytet Trzeciego Wieku,
- Spotkanie młodzieży z LO z młodzieżą z Kanady w ramach "Marszu Żywych",
- Wystawa Mazowsze w spódnicy,
- Zdrowe Emocje - spotkanie projektowe. Warsztaty z młodzieżą,
- Wystawa fotografii trójwymiarowej „Chiny” pana Tomasza Bielawskiego,

- Obchody 79. Rocznicy Wybuchu Powstania Warszawskiego,
- Wystawa Samarytanie z Markowej,
- NIGUNY(NIE)PAMIĘCI - spotkanie w ramach projektu,
- Wystawa Historia Zakłęta w Kamieniu,
- Warsztaty edukacyjne - malowanie worko-plecaków w ramach Pikniku Ekologicznego.

Centrum Dialogu Kulturowego nieustannie współpracuje z instytucjami, stowarzyszeniami, fundacjami, ośrodkami oraz muzeami:

Lp.	Współpraca	Wydarzenie/Tematyka
1	Stowarzyszenie Pomocy Liceum im. Marii Curie-Skłodowskiej w Makowie Mazowieckim	-Projekt Młodzi Działają 2023 cykl spotkań i warsztatów. -„Marsz żywych”-spotkanie młodzieży z LO z młodzieżą z Kanady.
2	Fundacja Kocham Maków	-Projekt Młodzi Działają 2023-cykl spotkań i warsztatów. -Rada Pożytku Publicznego –spotkania. -Dobre Rozmowy o Makowie-cykl spotkań tematycznych. -Akcja sprzątania Makowa Mazowieckiego. -Makowski wieczorek pozarządowy- spotkania. -Projekt -Zdrowe Emocje –cykliczne spotkania warsztatowe z młodzieżą.
3	Stowarzyszenie Przyjaciele Dwójki w Szkole Podstawowej nr 2 w Makowie Mazowieckim	-Dobre Rozmowy o Makowie-cykl spotkań. -Zdrowe emocje-spotkania warsztatowe z młodzieżą. -Obchody 79. Rocznicy Wybuchu Powstania Warszawskiego. -Udział w akcji- Sprzątanie Makowa (uczniowie szkoły).
4	Mazowiecki Instytut Kultury	-Projekt- Bardzo Młoda Kultura-warsztaty i spotkania projektowe.
5	Pracownia Pedagogiczna w Makowie Mazowieckim	-Zwiedzanie wystawy fotograficznej „Chiny” i wykład o fotografii. Uczestnicy : Klub Seniora z Bogatego.
6	Mazowiecki Instytut Kultury i Mazowiecka Szkoła Opowiadaczy	-Projekt NIGUNY(NIE)PAMIĘCI-spotkania, warsztaty i wyjazdy projektowe z młodzieżą.
7	Zespół Szkół Zawodowych im. Żołnierzy Armii Krajowej w Makowie Mazowieckim i RSU przy Zespole Szkół.	-Projekt- NIGUNY(NIE)PAMIĘCI- udział w projekcie (spotkania i wyjazdy warsztatowe młodzieży). -Akcja Żonkile-80. Rocznica Wybuchu Powstania w Getcie Warszawskim (szkolenie wolontariuszy, udział w akcji). -Wspólna akcja z okazji 79. Rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego. -Zwiedzanie wystaw zorganizowanych w CDK Dom Wesołka.
8	Szkoła Podstawowa nr 2 w Makowie Mazowieckim	-Organizacja i zwiedzanie wystaw w CDK Dom Wesołka. -Akcja Żonkile-80. Rocznica wybuchu Powstania w Getcie Warszawskim (szkolenie wolontariuszy, udział w akcji).
9	Liceum Ogólnokształcące im. Marii Curie Skłodowskiej w Makowie Mazowieckim	-Zwiedzanie wystaw organizowanych w CDK Dom Wesołka. -Udział w akcji –Sprzątanie Makowa (uczestnictwo uczniów).
10	Zespół Miejskich Przedszkoli Samorządowych w Makowie Mazowieckim	-Zwiedzanie wystaw zorganizowanych w CDK Dom Wesołka.
11	Przedszkole Samorządowe nr 4	-Zwiedzanie wystaw zorganizowanych w CDK Dom Wesołka.
12	HAPPY KIDS Niepubliczne Przedszkole Językowo- Sportowe i Żłobek	-Zwiedzanie wystaw zorganizowanych w CDK Dom Wesołka.
13	Środowiskowy Dom Samopomocy w Makowie Mazowieckim	-Zwiedzanie wystaw i udział w wernisażach zorganizowanych w CDK Dom Wesołka.
14	Dom Pomocy Społecznej w Makowie Mazowieckim	-Zwiedzanie wystaw zorganizowanych w CDK Dom Wesołka.

15	Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Makowie Mazowieckim	-Zwiedzanie wystaw zorganizowanych w CDK Dom Wesołka.
16	Miejska Biblioteka Publiczna w Makowie Mazowieckim	-Akcja-Narodowe Czytanie. -Msza polowa z okazji 83. Rocznicy mordu na Wąskim Lesie. -Udział w spotkaniach projektowych- Bardzo Młoda Kultura. -Obchody 79.Rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego.
17	Urząd Miasta w Makowie Mazowieckim	-Rada Pożytku Publicznego-spotkania. -Spotkania Młodzieżowej Rady Miasta w ramach realizacji projektu Urzędu Miasta.
18	Gmina Czerwonka Biblioteka Publiczna i Gminne Centrum Kultury w Czerwonce	- Msza polowa z okazji 83. Rocznicy mordu na Wąskim Lesie.
19	Starostwo Powiatowe w Makowie Mazowieckim	-Msza polowa z okazji 83. Rocznicy mordu na Wąskim Lesie.
20	Makowski Uniwersytet Trzeciego Wieku	-Kiermasz sadzonek kwiatów. -Zwiedzanie wystaw i spotkania związane z historią lokalną organizowane w CDK Dom Wesołka.
21	Wydział Biologii i Nauk o Środowisku Uniwersytetu Kardynała Wyszyńskiego w Warszawie	-Oprowadzanie i zwiedzanie wystawy „Zakłęte w Kamieniu” autorstwa Łukasza Rosiaka. Rozmowa z autorem i prezentacja zgromadzonych okazów.

CDK prowadziło również działalność online:

- Film dokumentujący jedną ze ścieżek tegorocznej Mazowieckiej Szkoły Opowiadaczy –NIGUNY(NIE)PAMIĘCI –Rafała Chojnackiego. Finał projektu Mazowieckiej Szkoły Opowiadaczy, CDK Dom Wesołka i młodzieży z Zespołu Szkół im. Żołnierzy Armii Krajowej na YouTube 144 wyświetleń oraz FB CDK Dom Wesołka 220 wyświetleń.

13.4. Współpraca Miasta z organizacjami pozarządowymi

Program współpracy miasta Maków Mazowiecki na 2023 rok z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego został przyjęty Uchwałą Nr LIII/395/2022 Rady Miejskiej w Makowie Mazowieckim z dnia 29 grudnia 2022 r.

W 2023 roku współpraca miasta z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego obejmowała realizację zadań publicznych w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego, kultury fizycznej i sportu, działalność na rzecz dzieci i młodzieży w tym wypoczynku dzieci i młodzieży, ochrony i promocji zdrowia w tym przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym oraz ochrony zwierząt poprzez zapewnienie czasowej opieki nad bezdomnymi zwierzętami z terenu miasta Maków Mazowiecki.

W 2023 roku obowiązywało 11 umów zwartych w drodze ogłoszonych konkursów z organizacjami pozarządowymi. W 2023 roku na realizację priorytetowych zadań publicznych przeznaczono:

- w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego – 30.000,00 zł,
- w zakresie kultury fizycznej i sportu - 155.000,00 zł,

c) w zakresie działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży – 20.000,00 zł,

d) ochrony i promocji zdrowia w tym przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym – 45.000,00 zł,

e) w zakresie zapewnienia czasowej opieki nad bezdomnymi zwierzętami – 20.000,00 zł.

Zgodnie z zasadami obowiązującego programu współpracy Miasta Maków Mazowiecki z organizacjami pozarządowymi ogłoszono następujące konkursy na realizację zadań publicznych w 2023 r.:

1. W zakresie wspierania i upowszechniania kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i ochrony dziedzictwa narodowego złożono jedną ofertę. Jedna oferta otrzymała dofinansowanie:

a) Stowarzyszenie Miejska Orkiestra Dęta w Makowie Mazowieckim – „Orkiestra gra – warsztaty muzyczne i koncert”. Przyznana kwota – 30.000,00 zł

2. W zakresie kultury fizycznej i sportu złożono 6 ofert. Sześć otrzymało dofinansowanie:

a) Miejski Klub Sportowy „MAKOWIANKA – „Szkolenie zespołów seniorów, młodzików, orlików i żaków w piłce nożnej”. Przyznana kwota – 105.000,00 zł.

b) Ludowe Stowarzyszenie Sportów Siłowych „START” – „Szkolenie młodzieży uzdolnionej sportowo w podnoszeniu ciężarów”. Przyznana kwota – 20 000,00 zł.

c) Lekkoatletyczny Klub Sportowy – „Szkolenie dzieci i młodzieży uzdolnionej sportowo w lekkiej atletyce”. Przyznana kwota – 18.000,00 zł

d) Makowska Akademia Sportu – „Obóz sportowy dla dzieci i młodzieży z Makowa Mazowieckiego” Przyznana kwota – 5.000 zł

e) Makowska Akademia Sportu – „Rozwój dzieci i młodzieży poprzez rozszerzenie oferty zajęć sportowych i udziału w ligowym współzawodnictwie sportowym” Przyznana kwota – 4.000 zł

f) Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „Macovia” – „Szkolenie młodzieży szczególnie uzdolnionej w piłce siatkowej chłopców”. Przyznana kwota – 3.000,00 zł.

3. W zakresie działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży złożono jedną ofertę. Jedna oferta otrzymała dofinansowanie:

a) Hufiec ZHP Maków Mazowiecki im. Szarych Szeregów – „Realizacja programu profilaktycznego podczas wypoczynku letniego”. Przyznana kwota – 20.000,00 zł.

4. W zakresie ochrony i promocji zdrowia w tym przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym złożono dwie oferty. Dwie oferty otrzymały dofinansowanie:

a) Miejski Klub Sportowy „Makowianka” – „Organizowanie różnych form spędzania czasu wolnego w obszarze aktywności fizycznej w formie zajęć sportowych służących zapobieganiu powstawaniu problemów alkoholowych i narkomanii w środowisku lokalnym”. Przyznana kwota – 35. 000 zł.

b) Makowska Akademia Sportu w Makowie Mazowieckim – „Wakacje z makowską akademią”. Przyznana kwota – 10.000 zł.

5. W zakresie zapewnienia czasowej opieki nad bezdomnymi zwierzętami złożono jedną ofertę. Jedna oferta otrzymała dofinansowanie:

a) Stowarzyszenie Nasze Cztery Łapy – „Zapobiegajmy bezdomności psów”. Przyznana kwota 20.000,00 zł.

W roku 2023 miasto Maków Mazowiecki na realizację programu w ramach współpracy z organizacjami pozarządowym przeznaczyło 270.000 zł.

Przeznaczono również kwotę w wysokości 5.000 zł na realizację zadań publicznych o charakterze lokalnym lub regionalnym pominięciem otwartego konkursu ofert.

Dofinansowanie na w/w zadanie otrzymały następujące organizacje:

- a) Miejski Klub Sportowy „Makowianka” – „Wyjazd na stadion narodowy na mecz Legii”. Przyznana kwota – 3.200 zł,
- b) Stowarzyszenie Pomocy Liceum im. Marii Curie –Skłodowskiej w Makowie Mazowieckim – „Konkurs wiedzy o życiu i dokonaniach Marii Skłodowskiej - Curie”. Przeznaczona kwota – 1.000 zł,
- c) Stowarzyszenie Pomocy Liceum im. Marii Curie –Skłodowskiej w Makowie Mazowieckim – „Konkurs plastyczny Nasza Maria”. Przeznaczona kwota - 800 zł.